

Přístupy k boji proti terorismu a kriminalitě občany vybraných států

Approaches to Combating Terrorism and Criminality by Citizens in Selected Countries

Jiří Šajer

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jiří Šajer**
Osobní číslo: **A11588**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Přístupy k boji proti terorismu a kriminalitě občanů vybraných států**

Téma anglicky: **Approaches to Combating Terrorism and Criminality by Citizens in Selected Countries**

Zásady pro vypracování:

1. Definujte základní pojmy vztahující se k tématu práce.
2. Analyzujte přístupy k boji proti terorismu a kriminalitě občanů a bezpečnostními agenturami vybraných států.
3. Proveďte komparaci přístupů k boji proti terorismu a kriminalitě občanů a bezpečnostními agenturami ve zvolených státech.
4. Diskutujte vhodný postup v této oblasti pro Českou republiku.
5. Proveďte a vyhodnoťte dotazníkové šetření.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. KREISOVÁ, Gabriela. Dotazníkové šetření. Bakalářská práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta aplikovaných věd. 2008.
2. LAPKOVÁ, Dora. Boj proti terorismu a kriminalitě. Zlín: Sborník Mezinárodní konference Bezpečnostní technologie Systémy a Management. 2013.
3. BONANATE, Luigi. Mezinárodní terorismus. Praha: Columbus s.r.o. 1997. ISBN: 80-85928-45-0.
4. CLARKE, R. A. Strategie války proti terorismu. Praha: Alfa Publishing s.r.o. 2005. ISBN: 80-86851-14-1.
5. LUKÁŠ, Luděk a kol. Bezpečnostní technologie, systémy a management II. Brno: Radim Bačuvčík - VeRBuM. 2013. ISBN: 978-80-87500-19-4.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. et Ing. Kateřina Sulovská
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

6. února 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

3. června 2015

Ve Zlíně dne 6. února 2015

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

L.S.

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce se bude věnovat tématu úlohy občana jako spoluvůrce bezpečného prostředí. Cílem práce je poskytnout vhled do této tematiky a naznačit možnosti dalšího vývoje v ČR v porovnání se dvěma dalšími státy světa, jež dávají občanu větší či odlišné pravomoci jak v průběhu prevence kriminality, tak i během probíhajících bezpečnostních hrozeb. Jednotlivé přístupy budou v práci diskutovány a budou taktéž navrženy možné změny v této oblasti v ČR a jejich výhodnost či nevýhodnost pro občana samotného. Praktická část bude obsahovat dotazníkové šetření, jež přinese pohled na tuto problematiku očima běžných občanů, jež by se na bezpečném prostředí měli spolupodílet.

Klíčová slova: Terorismus, kriminalita, prevence, bezpečnostní agentury, mimořádná/krizová událost, dotazník.

ABSTRACT

Bachelor thesis will focus on the theme of a citizen task as secure environment. The aim is to provide insight into this topic and indicate possibilities of further developments in the Czech Republic compared with the other two countries in the world that give citizens greater or different powers over both crime prevention, and also during the ongoing security threats. Several approaches will work will also be discussed and proposed possible changes in this area in the Czech Republic and their advantages and disadvantages for the citizen himself. The practical part will include a survey that will look at this issue through the eyes of ordinary citizens, which would be safe environment should participate.

Keywords: Terrorism, crime, prevention, security agencies, emergency / crisis events, survey.

Chtěl bych tímto poděkovat slečně Ing. et Ing. Kateřině Sulovské za rady, návrhy a vstřícnost při tvorbě této bakalářské práce.

Další dík patří všem respondentům za to, že si udělali čas na vyplnění dotazníku, který je součástí praktické části práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a elektronická verze nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
1.1 TERORISMUS	11
1.1.1 Druhy terorismu	12
1.1.2 Metody terorismu	13
1.1.3 Typy útoků	13
1.2 KRIMINALITA	14
1.2.1 Majetková kriminalita	15
1.2.2 Násilná kriminalita	15
1.2.3 Mravnostní kriminalita.....	15
1.2.4 Hospodářská kriminalita	16
1.3 ROZDÍLY MEZI TERORISEM A KRIMINALITOU.....	16
2. PREVENCE	17
2.1 PREVENCE KRIMINALITY.....	17
2.1.1 Sociální.....	17
2.1.2 Situační.....	17
2.2 PREVENCE TERORISMU	17
3. BEZPEČNOSTNÍ AGENTURY SVĚTA	19
3.1 ČINNOST BEZPEČNOSTNÍCH AGENTUR	19
3.2 EVROPSKÉ ZPRAVODAJSKÉ AGENTURY	19
3.2.1 Europol (Evropský policejní úřad).....	19
3.2.2 FSB (Federalnaja služba bezopasnosti).....	20
3.3 ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY VELKÉ BRITÁNIE	20
3.3.1 MI5 (Military Intelligence Department 5).....	21
3.3.2 MI6 (Military Intelligence Department 6).....	22
3.4 ZPRAVODAJSKÉ AGENTURY USA	22
3.4.1 CIA (Central Intelligence Agency).....	23
3.4.2 FBI (Federal Bureau of Investigation).....	24
3.4.3 NSA (National Security Agency)	24
3.5 ASIJSKÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY	24
3.5.1 Mossad	24
3.5.2 Guoanbu (Guojia Anquan Bu)	25
3.6 ČR 26	
3.6.1 BIS (Bezpečnostní informační služba).....	26
3.6.2 ÚZSI (Úřad pro zahraniční styky a informace).....	27
3.6.3 VZ (Vojenské zpravodajství)	28
4. PŘÍSTUPY K BOJI PROTI TERORISMU A NÁVRHY ŘEŠENÍ	29

4.1	PŘIPRAVIT TERORISTICKÉ SKUPINY O FINANČNÍ PROSTŘEDKY	29
4.2	ZMĚNA V NÁBOŽENSKÉM MYŠLENÍ.....	29
5.	OBČAN V BOJI PROTI TERORISMU A KRIMINALITĚ	30
6.	PLATNÉ ZÁSADY CHOVÁNÍ PŘI KRIZOVÉ / MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	32
6.1	VŠEOBECNÉ POKYNY PŘI KRIZOVÉ / MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	32
6.2	CHOVÁNÍ, KDYŽ SLYŠÍME VAROVNÝ ZVUK „SIRÉNA“	32
6.3	CHOVÁNÍ, KDYŽ SLYŠÍME VAROVNÝ ZVUK „EVAKUACE“	32
6.4	CHOVÁNÍ PŘI HAVÁRII	33
6.5	CHOVÁNÍ PŘI NALEZNUTÍ PODEZŘELÉHO ZAVAZADLA NEBO BALÍKU	33
6.6	CHOVÁNÍ V PŘÍPADĚ ANONYMNÍHO OZNÁMENÍ ULOŽENÍ BOMBY	33
6.7	BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ.....	34
7.	DEFINICE DOTAZNÍKU	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	37
8.	DOTAZNÍK	38
8.1	METODA ZÍSKÁNÍ DAT	38
8.2	CÍLE DOTAZNÍKU	38
8.3	ZKOUMANÝ VZOREK	38
9.	VÝSLEDKY DOTAZNÍKU	41
9.1	JEDNOTLIVÉ OTÁZKY A KOMENTÁŘE	41
10.	NÁVRH POSTUPU V BOJI PROTI TERORISMU A KRIMINALITĚ PRO ČR.....	59
10.1	PROBLÉM S PŘISTĚHOVALCI.....	59
10.2	KONTROLY NA LETIŠTÍCH A HRANIČNÍCH PŘECHODECH.....	60
10.3	PROBLEMATIKA KRIMINALITY MENŠIN	60
ZÁVĚR	62	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	66	
SEZNAM OBRÁZKŮ	67	
SEZNAM TABULEK.....	68	
SEZNAM PŘÍLOH.....	69	

ÚVOD

Terorismus a kriminalita patří mezi aktuální témata, se kterými se setkáváme dnes a denně. Každý stát tuto hrozbu vnímá jinak. Logicky se nejvíce obávají útoků státy, kde už k něčemu podobnému došlo, typickým příkladem je 11. září ve Spojených státech amerických nebo útoky na Madrid a Velkou Británii. Vždy po nějakém útoku je namístě udělat opatření, aby se neopakoval. K boji proti terorismu, každý stát přistupuje jinak. Opět je typickým příkladem srovnání mezi Spojenými státy a Evropou, kde je hlavním rozdílem měřítko na použití síly.

Tato problematika je stále na vzestupu a tudíž i možnost teroristického útoku na území České republiky. Dříve hrozba teroristického útoku na ČR byla velmi malá, toto riziko postupně začalo růst. Důvodem je vstup do EU (Evropské Unie) a NATO (Severoatlantická aliance) a následné posílání vojáků ČR do zahraničí. Nárůstu rizika napadení přispělo i otevření hranic, které má za důsledek větší počet přistěhovalců a tím i větší hrozbu v oblasti terorismu a kriminality.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je věnována základním pojmům, kde je rozebrána definice, druhy, metody a typy terorismu a kriminality a rozdíly mezi těmito jevy. Další bod se věnuje prevenci terorismu a kriminality. Třetí část obsahuje rozdělení bezpečnostních agentur světa, kde jsou tyto agentury rozděleny a blíže definovány. Další bod nastiňuje možnosti občana v boji proti terorismu a kriminalitě. Bod číslo 5 je věnován problematice chování v mimořádných událostech, zde jsou popsány různé typy událostí a co dělat, když se člověk v takové situaci ocitne. Poslední bod teoretické části definuje dotazník, jak ho správně vytvořit a na co si při tvorbě dávat pozor. Součástí praktické části je dotazník, na téma, jak problematiku terorismu a kriminality vidí občané České republiky. Výsledky dotazníku jsou diskutovány a následně srovnávány s občany vybraného státu.

Každý stát má s bojem proti terorismu a kriminalitě jinou zkušenost a používá odlišné metody k dosažení větší bezpečnosti svých občanů a to je i cíl této práce, poukázat na odlišnost přístupů k boji.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Vysvětlení pojmů jako je terorismus a kriminalita je základ pro další řešení problému. Definicí těchto pojmů je nespočet, řada je jich odborných a pochopitelných ve více smyslech, proto tyto pojmy budou vysvětleny co nejjednodušším a nejpochoptelnějším způsobem.

1.1 Terorismus

Jak už bylo naznačeno, definicí terorismu je mnoho. Například Alex Schmith jich ve svém díle Politický terorismus nashromáždil 109.

Pojem „terorismus“ pochází z latinského slova „*terreo*“. Význam tohoto slova je nahánět strach, děsit, zavražďovat. Nejjednodušší definice terorismu tedy může znít: „Dosažení svých cílů formou zavražďování“. Například v USA byla roku 1980 publikována definice terorismu, která se používá jistým způsobem pro hodnocení a posuzování teroristických činů: „Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“ [1, 3]

Dne 27. 12. 2001 Rada EU vydala dokument (reakce na útok 11. 9. 2001 v USA) nazvaný „Společný postoj Rady EU pro užití zvláštních opatření pro boj s terorismem“, kde „Teroristický skutek“ je chápán jako čin, který svou podstatou nebo kontextem, vážně ohrožuje konkrétní stát nebo mezinárodní organizaci. Těmito skutky jsou:

- Vážné zavražďování obyvatelstva
- Přiměnění vlády nebo mezinárodní organizaci ke konání či nekonání určitých věcí
- Vážné destabilizování nebo zničení základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace, a to:
 - Útokem na obyvatelstvo, s možným následkem smrti
 - Útoky na psychiku osob
 - Únosy nebo braním rukojmí
 - Zapříčiněním rozsáhlých destrukcí vládních nebo veřejných zařízení, dopravních systémů, infrastrukturních zařízení, pevných platforem na

- kontinentálním šelfu, veřejných míst nebo soukromého vlastnictví, ohrožujícími lidské životy nebo mající za následek vážné ekonomické ztráty
- Obsazením letadel, lodí nebo jiných prostředků veřejné dopravy nebo dopravy zboží
 - Výrobou, přepravou, obstaráváním, držením, dodáváním nebo používáním zbraní a výbušnin jaderné, chemické nebo biologické povahy (platí i pro práci na výzkumu a vývoji těchto zbraní)
 - Ohrožení lidských životů těmito zbraněmi a látkami formou požárů, výbuchů, povodní
 - Hrozbou spáchání těchto činů
- Vedením teroristické skupiny
 - Účastí v teroristické skupině, a to i ve funkci informátora, sponzora ať už ve finanční nebo materiální podobě, s vědomím, že tato pomoc napomůže páchání zločinných aktivit skupiny

V dokumentu je teroristická skupina definována jako: „Strukturovaná skupina, složená z více než dvou osob, ustavená pro delší časové období a konající v rámci dělby práce kroky nutné ke spáchání teroristických činů (viz výše). Nejedná se o náhodné či jednorázové spolčení. Pro usnadnění dalšího postupu Rada EU přímo stanovila seznam organizací a osob, splňujících tuto definici. Pravidelně aktualizovaný seznam je dodatkem Společného postojů.“ [1, 2, 3, 4]

1.1.1 Druhy terorismu

Často dochází mylnému dělení terorismu díky slučování kritérií. Hlavním kritériem, na které je nutno se zaměřit je motivace teroristů. Podle motivace můžeme terorismus dělit:

- Kriminální – Teroristické útoky jsou prováděny jen pro zisk ať už finanční nebo materiální
- Patologický – Útoky jsou prováděny zejména kvůli psychickému sebeuspokojení
- Politický – Prováděné akce jsou hlavně kvůli společným cílům (bez vidiny jistého zisku), můžeme dále dělit:
 - Ultrapravicový – Nikdo si není rovný (nacionalismus, rasismus).
 - Ultralevicový – Všichni jsou si rovni (komunismus, socialismus).
 - Etnický – Útoky mezi odlišnými rasami nebo národy.

- Náboženský – Prosazení „svého“ náboženství, formou násilí.
- Environmentální (Ekoterorismus) – Násilné jednání k dosažení ekologického cíle.
- *Vigilantistický – kde selhal stát, nastupuje skupina, která formou násilí útočí. Například latinskoamerické „černé brigády“, útočící proti bezdomovcům.*
- ”Single-issue” – Teroristé zaměření pouze na jednu konkrétní věc.

[3]

1.1.2 Metody terorismu

Teroristické metody se vyznačují vysokou nebezpečností, bezohledností a brutalitou. Jejich výběr a použití jsou podmíněny snahou o vyvolání maximálního psychologického efektu. Násilí používané teroristy není důsledkem okolností, ale jeho použití je vykalkulováno tak, aby vyvolalo pocit strachu a ohrožení u co nejširšího okruhu lidí. Na pozadí následného hromadného společenského napětí, frustrace a deprivace jsou pak realizovány psychologické operace a manipulace, jejichž účelem je dosažení cílů, které jsou často pečlivě tajeny.

Čím je brutalita, rozsah útoku a jeho následky větší, tím pravděpodobněji na ně bude upřena pozornost masových sdělovacích prostředků a budou vytvořeny předpoklady pro ovlivňování postojů veřejnosti, v souladu s přáními a cíli teroristů. V tomto je terorismus považován za mimořádně ostrou formu psychologické války, jejíž účinky jsou podmíněny a znásobovány zájmem informačních médií. Činnost sdělovacích prostředků je pro efektivnost psychologických operací v oblasti terorismu jedním z rozhodujících faktorů.

[1, 3]

1.1.3 Typy útoků

Typů útoku existuje mnoho, při každém z nich je velkou mírou ohrožen život osob. Při některých typech může dojít i k narušení funkčnosti státu. Útoky jsou děleny na:

- Bombový:
 - Proti osobám:

- Náhodným - Bomby jsou umístovány na místa, kde se nachází velký počet osob.
- Konkrétním - Ve většině případů jde o veřejně známou osobu
- Proti symbolům - Cílem tohoto útoku bývají symboly země, efekt útoku nebývá nijak nebezpečný pro obyvatelstvo, jde v něm spíše o zviditelnění teroristické skupiny.
- Proti významným cílům - Většinou nejde jenom o cíl, ale také o důsledky, které útok bude mít (elektrárny, vládní budovy).
- Hrozby použitím výbušného zařízení – Často se používá proti významným cílům. Teroristé tímto způsobem chtějí vyvolat paniku a zmatek, který má za následek ochromení funkce napadeného objektu.
- Atrapa výbušného systému - Bývá stejně úspěšná jako hrozba, protože musí být provedena veškerá opatření, jako kdyby šlo o skutečnou hrozbu.
- Zadržení rukojmí, únosy - Jsou prováděny za účelem zisku finančních prostředků nebo dosažení politických cílů.
- Sabotáže a rozvratné operace - Provádějí většinou sympatizanti s teroristy. Opět je cílem vyvolání nejistoty, zmatku, strachu.
- Rozvrácení - Pokusem o narušení a rozbití společenského systému teroristé chtějí dosáhnout kolapsu státní moci.
- Dezinformace a propaganda - Mají za úkol vyvolávat napětí mezi veřejností a vládou. Používají k tomu pomluvy, výrobu falešných dokumentů nebo zkreslování informací.
- Vraždy významných osob - Oběti se často vyznačují tím, že mají významné společenské postavení například v politice nebo některém odvětví průmyslu a ekonomiky.

[3,4]

1.2 Kriminalita

Pojem kriminalita se dá definovat jako souhrn činů, které jsou uvedeny v trestním zákoníku. Jsou popsány podle rozsahu, času, pohybu a struktury. Kriminalita se dá rozdělit do 4 kategorií, přičemž nejčastější typ kriminality je majetková, dalšími typy jsou násilná, mravnostní a posledním typem je hospodářská kriminalita.

[5]

1.2.1 Majetková kriminalita

Jde o nejčastěji se vyskytující druh kriminality (dvě třetiny celkové kriminality). Definice je jednoduchá: „útok proti cizímu majetku“. Nejčastějšími případy majetkové kriminality jsou krádeže, zpronevěry a podvody. O trestný čin se jedná, jestli je překročena hodnota škody 5000 Kč. Je tu i názor, že majetková kriminalita se dá označit jako „krádeže z nouze“ pozorováním se zjistilo, že při růstu cen potravin a procenta nezaměstnanosti roste i počet krádeží. Tyto krádeže se dají dále rozdělit na dvě skupiny, do první patří ti, co neuspěli v životě a ani už se nechtějí o nic snažit. Z těch se stávají bezdomovci, tuláci, alkoholici nebo drogově závislí. Druhou skupinu představují takzvaní profesionální zloději, kteří se specializují většinou na krádeže platebních karet nebo vozidel. Tyto trestné činy jsou obsažené v deváté hlavě trestního zákoníku a to hlavně §247 (krádeže) a §249 (neoprávněné držení platební karty). [5, 6]

1.2.2 Násilná kriminalita

Už ze samotného pojmu násilná kriminalita jde poznat, že se jedná o závažný druh kriminality, protože vyvolává strach a tím i ovlivňuje kvalitu života občanů. K pojmu násilí se často přiřazuje i pojem agrese, který se dá rozdělit na 2 druhy:

- Instrumentální agrese - Násilný trestný čin za nějakým důvodem (krádež se zbraní, odstranění svědka).
- Expresivní agrese – Většinou je neplánovaná a emoční (ublížení na zdraví z vzteku nebo msty).

Násilná kriminalita zahrnuje mnoho závažných trestných činů z nich nejvážnější je vražda. Do tohoto druhu kriminality se dá zahrnout i domácí násilí, únosy, vyhrožování nebo organizovaný zločin. Pachatelem násilné kriminality je většinou muž.

Násilná kriminalita spadá pod sedmou hlavu trestního zákoníku konkrétně §219 (vražda), §§221-224(ublížení na zdraví) nebo §235 (vydírání). [5, 6]

1.2.3 Mravnostní kriminalita

Je to jistý druh násilné kriminality, který se orientuje hlavně na „sexuální“ trestné činy. Tyto trestné činy zaujmají necelé procento z celkové kriminality. Jedná se o trestné činy jako znásilnění, pohlavní zneužívání, ale i prostituce. Může jít i o obchod s bílým masem nebo kuplířství, to se dá dále rozlišit na 2 formy:

- Jednání se souhlasem oběti
- Jednání bez souhlasu oběti

Samozřejmě horší variantou je bez souhlasu oběti. Většinou to vypadá tak, že naivní oběti odpovídají na inzeráty, které jsou velmi lákavé. Pachatel následně odveze oběti do zahraničí, vezme jim doklady a nutí je k prostituci.

Trestné činy tohoto charakteru spadají pod druhou hlavu trestního zákoníku a konkrétně §241 (znásilnění) a §226 (obchodování s lidmi). [5, 6]

1.2.4 Hospodářská kriminalita

Hospodářská kriminalita je velmi zvláštní druh trestné činnosti. Byla definována v USA jako white collar crime po překladu kriminalita bílých límečků. Týká se hlavně podnikatelů, živnostníků, vyšších úředníků a obchodníků. Jedná se o činy, které ohrožují trh, banky, pojišťovny a jiné finanční podniky. Můžeme zde řadit trestné činy jako padělání, daňové úniky a podvody. Často se prolíná hospodářská kriminalita s majetkovou, proto jsou i obsaženy ve stejné hlavě trestního zákoníku (deváté) například §250 (podvody). [5, 6]

1.3 Rozdíly mezi terorismem a kriminalitou

Pojmy terorismus a kriminalita jsou si podobné. Dokonce některé definice čerpají ze stejného základu. Ačkoli definice bývají podobné, hlavní rozdíl mezi terorismem a kriminalitou spočívá v motivaci vzniku a činnosti skupiny. Cíle terorismu většinou bývají ideologické, kdežto hlavním cílem páčání kriminality je hlavně zisk. Tyto pojmy se prolínají v tom, že teroristé někde musí brát zdroje pro svou aktivitu. Tyto zdroje (pokud nepocházejí od nějakého bohatého mecenáše) většinou získávají prodejem zbraní, drog nebo obchodem s bílým masem.

Další rozdíl mezi terorismem a organizovaným zločinem, tkví v tom, že teroristům jde většinou o svržení vlády, kdežto v organizovaném zločinu jde spíše o její podplácení nebo vydírání, z důvodu získání politického vlivu a tím i přehlížení jejich aktivit.

Jako rozdíl se dá chápat i to, že teroristům jde o zviditelnění se před veřejností a médii, kdežto u zločinců je to v drtivé většině obráceně. [5, 7]

2. PREVENCE

Prevence je snaha o snížení rizika krádeže, útoku nebo jiného trestného činu. Jestli se riziko sníží, může snížit i zájem pachatele tuto nezákonnou činnost páchat.

2.1 Prevence kriminality

Jako u každé prevence, tak i u prevence kriminality jde o promyšlený postup, jak snížit počet kriminálních činů. Může se dále rozdělit na sociální a situační.

2.1.1 Sociální

Sociální prevence se zaměřuje hlavně na sociální kriminalitu, která zahrnuje nezaměstnané, drogově závislé, bezdomovce nebo extremisty. Cílem této prevence je zlepšení špatných společenských podmínek. Důležité je začít už od mládí, tím, že rodiče svým dětem vštěpují zásady slušného chování a také pravidla chování se ve společnosti. Velkou zásluhu na výchově má i škola, kde se děti učí zapadnout do společenského systému. Důležitou složkou je také to, jak a s kým (v tomto případě už dospívající) tráví svůj volný čas. Lepší je natrefit na „správnou partu“ a věnovat se například sportu, než se dát dohromady se špatnými lidmi a skončit u vandalismu nebo krádeží.

Velkou úlohu zde hrají i média, které u dětí i dospělých mohou negativně ovlivnit názor na společnost. [5]

2.1.2 Situační

Situační prevence je zaměřena na trestné činy, které jsou vázány na určitou situaci. To znamená, že kriminalita je páchána v určitou hodinu a den v týdnu. Také je situována na určitá místa, jako jsou parky, kasina, sídliště a další neosvětlené a málo frekventované plochy. Opatření proti páchání této kriminality je hlavně lepší ochrana ohrožených objektů (kamerové systémy) a vyšší frekvence hlídek (policie nebo bezpečnostní služby) v problematické dny na problematických místech. [5]

2.2 Prevence terorismu

Prevence proti terorismu je vůči prevenci proti kriminalitě mnohem náročnější. Vyskytují se zde společné prvky, ale jde o úplně jinou problematiku. Teroristické útoky jsou většinou

promyšlenější a daleko nebezpečnější. Ale přece jen je pár věcí, které se k snížení rizika teroristického útoku udělat dají. A to:

- Lepší spolupráce se zahraničními zpravodajskými agenturami
- Posílení bezpečnosti a zabezpečení výbušnin
- Zvýšená kontrola v oblastech dopravy

3. BEZPEČNOSTNÍ AGENTURY SVĚTA

Existuje jich nespočet. Hlavní důvod jejich existence je snižování rizika napadení ze strany teroristů nebo nepřátelského státu. Zajímají se i o domácí hrozby, jako je například organizovaný zločin. Dále ochraňují státní tajemství a snaží se, aby se k nim žádná nepovolaná osoba nedostala. Jejich práce musí být nenápadná a přesto efektivní. Informace jsou získávány všemi možnými způsoby. V krajních případech tyto způsoby porušují základní práva občanů, ale musí k tomu být závažný důvod nebo podezření.

3.1 Činnost bezpečnostních agentur

Nejdůležitějším, co bezpečnostní agentury získávají, jsou informace, které musí být správné a aktuální. Získání informace (obzvláště přímo od nějaké teroristické skupiny) je velmi obtížné. Informace se většinou získávají od informátorů, nebo agentů, kteří se infiltrovali do teroristické buňky. Problémem je, že teroristické skupiny si už na únik informací dávají velký pozor.

Dělení zpravodajských činností, které se zabývají terorismem:

- Strategické zpravodajství – Specializuje se na mezinárodní teroristické skupiny.
- Taktické zpravodajství – Zabývá se teroristickými skupinami uvnitř vlastního státu.
- Operativní zpravodajství – Specializují se na konkrétní případy a získávání důležitých informací.

[3]

3.2 Evropské zpravodajské agentury

Skoro každý stát v Evropě má svou Zpravodajskou agenturu. Od Britského MI5 a MI6 přes Ruskou FSB až po Francouzskou DST. Každá z těchto agentur pomáhá zvýšit bezpečnost „svého“ státu a proto je nepostradatelná.

3.2.1 Europol (Evropský policejní úřad)

Hlavním důvodem vzniku Europolu byla snaha vytvořit instituci, která rychle komunikuje se všemi členskými státy EU (každý stát má svého styčného důstojníka). Hlavní úkol této instituce je boj s organizovaným zločinem a prevence teroristického útoku.

Úmluva o Europolu byla podepsána v roce 1995, svou činnost však Europol zahájil v roce 1999. Po 11. září 2001 byla přijata nová opatření pro boj s terorismem, a to sestavením speciálního týmu složeným z důstojníků policie a zpravodajských služeb.

Práce Europolu v boji proti terorismu spočívá ve shromažďování informací a jejich následnou analýzu a zpracování, popřípadě návrhy preventivních opatření. [3]

3.2.2 FSB (Federalnaja služba bezopasnosti)

FSB (dříve KGB) je ruská tajná služba. Hlavně se věnuje organizovanému zločinu a terorismu. Podle zákona o FSB z 3.dubna 1995 může mít vlastní věznice a najímat, chránit a platit vlastní informátory. Její aktivity jsou omezeně kontrolovány Generálním prokurátorem.

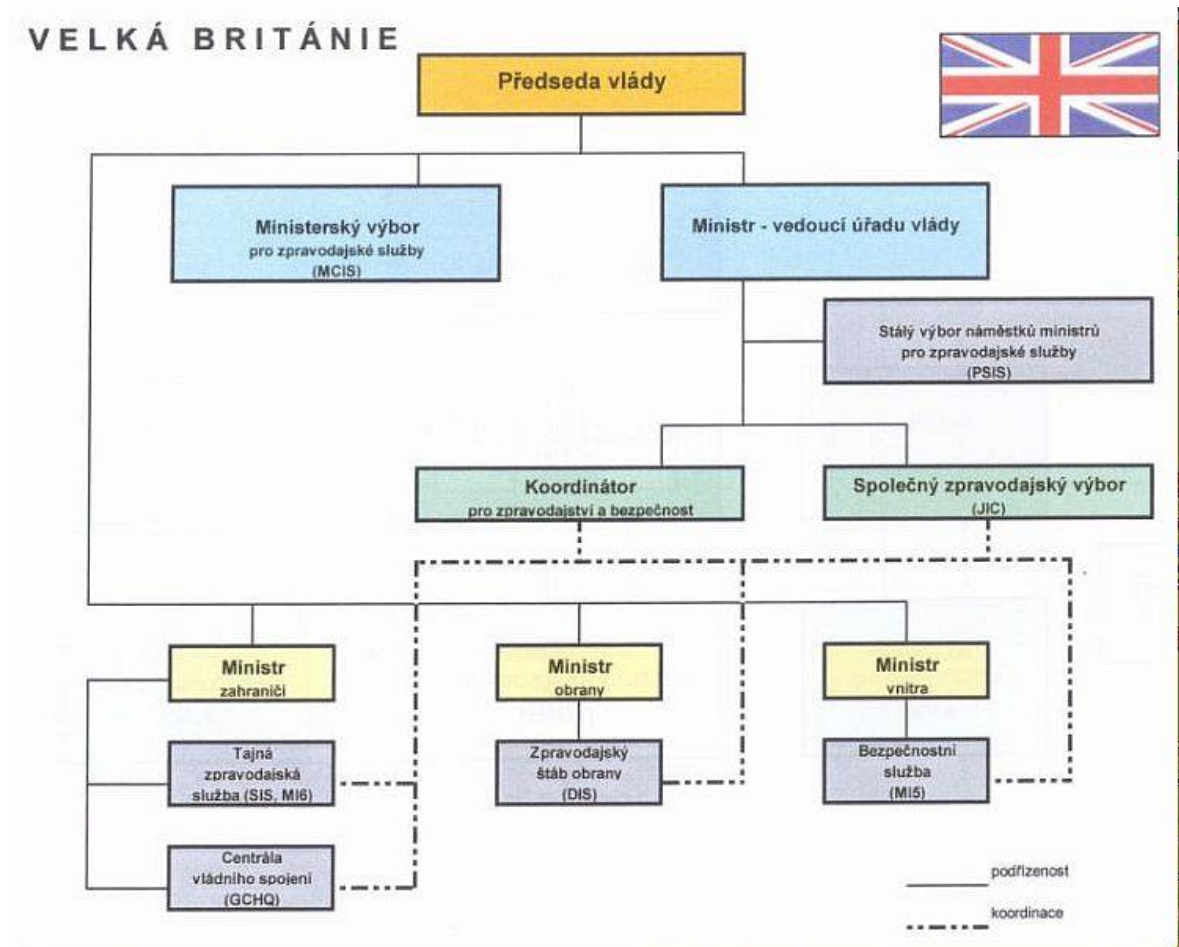
Struktura FSB:

- Odbor vyšetřování
- Odbor ekonomické kontrašpionáže
- Odbor vojenské kontrašpionáže
- Odbor protiteroristický

[3, 8]

3.3 Zpravodajské služby Velké Británie

Velká Británie má jednu s nejznámějších agentur světa, a to MI6. Kdo by neznal legendárního agenta 007 Jamese Bonda. Na obrázku je vidět, jak jsou rozčleněny a pod koho spadají agentury Velké Británie.

Obrázek 1: Struktura bezpečnostních agentur ve Velké Británii [10]

3.3.1 MI5 (Military Intelligence Department 5)

Založena v roce 1909, hlavním cílem bylo odhalení německých zpravodajských sítí na území Velké Británie. Postupem času se hlavní cíle této zpravodajské služby měnily, donedávna to byl například boj s irskou teroristickou skupinou (IRA). Dále MI5 bojuje s organizovaným zločinem a obchodem s drogami.

Odbory MI5:

- Technický
- Personální
- Bezpečnost
- Kontrašpionáž
- Boj proti kriminalitě
- Zpracování informací

3.3.2 MI6 (Military Intelligence Department 6)

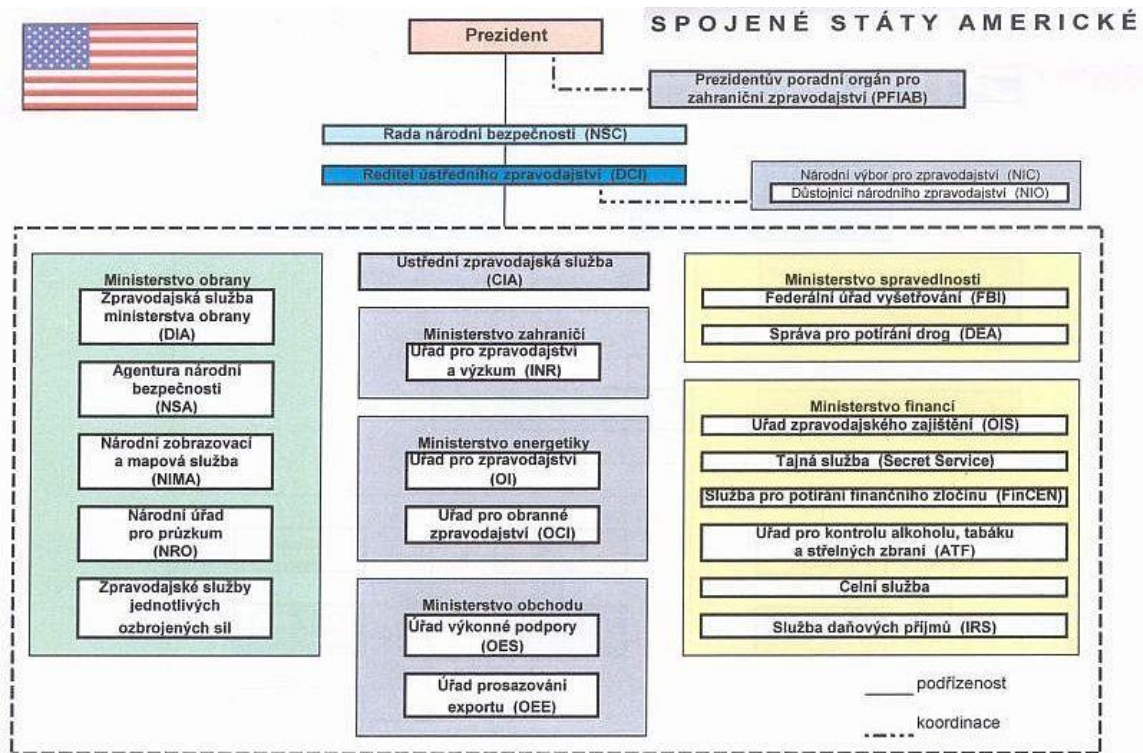
Tato britská vojenská výzvědná služba existuje již od roku 1911. Mezi hlavní úkoly patří získávání informací o šíření jaderných zbraní, drogách a terorismu. Dříve často operovala v Severním Irsku (IRA). Patří k nejznámějším a nejmočnějším zpravodajským službám. Do roku 1992 vláda popírala její existenci. Hlavní cíle v oblasti terorismu:

- Zastavení teroristických útoků
- Zastavení podpory násilného extremismu
- Zastavení verbování „nových“ teroristů
- Posílení ochrany proti teroristickému útoku
- Minimalizace škod (když už dojde k teroristickému útoku)

[3,8]

3.4 Zpravodajské agentury USA

Zpravodajské agentury v USA patří k nejznámějším a největším na světě. Mezi nejznámější patří CIA, FBI a NSA. Dále DEA zabývající se hlavně drogovou problematikou. Struktura agentur ve Spojených Státech Amerických je znázorněna na obrázku č. 2.

Obrázek 2: Struktura bezpečnostních agentur USA [9]

3.4.1 CIA (Central Intelligence Agency)

Založena v roce 1947 jako zpravodajská služba s hlavním sídlem v Langley ve Virginii. CIA působí po celém světě, je podřízena přímo prezidentovi a kontrolována a řízena NSC (National Security Council). Hlavním cílem je boj s terorismem se zaměřením na ochranu amerických osob a zájmů.

Struktura CIA:

- Odbor zpravodajství – Analytická část, shromažďuje, zpracovává a vyhodnocuje informace.
- Odbor techniky a vědy – Pomocí satelitů, odposlechů a jiných technických vymožeností se snaží zachytit podezřelé aktivity.
- Odbor operací – Získávání informací lidským faktorem.
- Odbor správy – Stará se o chod agentury (management, bezpečnost, logistika, výcvik a zdravotnictví).

3.4.2 FBI (Federal Bureau of Investigation)

FBI byla založena v roce 1908. Za úkol má vyšetřovat prakticky všechny zločiny nad jurisdikcí obecních orgánů a případy, které jsou něčím zvláštní. Je vedoucí americkou agenturou bojující proti terorismu na území v USA. Stručně řečeno FBI se zabývá vším, co není všední. Struktura:

- Hlavní stan – Nachází se ve Washingtonu, je to sídlo ředitele a zástupců jednotlivých divizí.
- Terénní úřady – Je jich 56, z toho 55 na území USA a jeden v Portoriku.
- Rezydentní agentury – Jsou to malé služebny na odlehlých místech, podléhají terénním úřadům.
- Legal attache offices – Zastoupení FBI mimo USA, v čele úřadu je legát.

[8]

3.4.3 NSA (National Security Agency)

Byla založena v roce 1918 armádou. Podléhá ministru obrany. Je to nejdůležitější vládní organizace pro cizojazyčnou analýzu. Má dva důležité úkoly. Prvním je starost o bezpečnost informací uložených v počítačových systémech. Druhým je odposlech a shromažďování informací. Cíle jsou určeny ředitelem CIA. NSA zaměstnává nejvíce matematiků, kryptologů a kryptoanalytiků na světě. Tito zaměstnanci mají dva základní úkoly:

- Vytváření šifrovacích algoritmů
- Hledání slabin jak ve vlastním šifrování, tak i nepřátelských systémech a kódech

[8]

3.5 Asijské bezpečnostní služby

3.5.1 Mossad

Mossad je Izraelská bezpečnostní služba s centrálou v Tel Avivu, která působí od roku 1951. Zaměstnává asi 1200 lidí.

Oddělení:

- Sběru informací (největší)

- Styku s ostatními tajnými službami a státy
- Speciálních operací
- Krycí (krytí operací a propaganda)
- Analytické

Působnost Mossadu je zacílena hlavně na Arabské oblasti a organizace po celém světě. [8]

3.5.2 Guoanbu (Guojia Anquan Bu)

Čínská zpravodajská služba (Ministerstvo státní bezpečnosti) vznikla v roce 1949. Jejím hlavním cílem je špionáž, proto také v zahraničí slouží asi 30000 čínských zpravodajců.

Hlavní úkoly, které má plnit, jsou:

- Sledování nepřátel Číny na území jiných států
- Získávání nových vědomostí (technologických nebo vědeckých)

Služba je organizovaná do mnoha oddělení. Každé s těchto oddělení pracuje na jiném problému. Například:

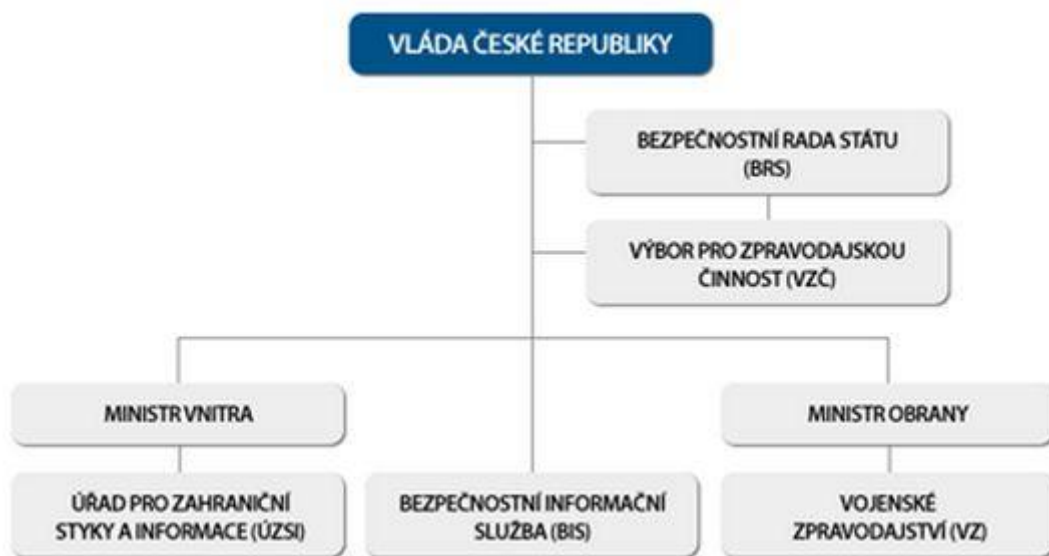
- Vnitrostátní
- Zahraniční
- Technologické
- Zpravodajství
- Kontrarozvědka
- Ověřování
- Výzkum
- Vědecké
- Počítačová bezpečnost
- Zahraniční vztahy
- Migrační
- Administrativní

A to nejsou zdaleka všechny.

Čínská rozvědka je díky svým principům a podobné organizaci podobná s Izraelským Mossadem. [8]

3.6 ČR

V České republice momentálně existují tři zpravodajské služby. Dvě jsou civilní a jedna armádní. Civilní zpravodajské služby spadají pod ministra vnitra, kdežto tu armádní má na starost ministr obrany (patrně z obrázku).

Obrázek 3: Struktura bezpečnostních agentur ČR [12]

3.6.1 BIS (Bezpečnostní informační služba)

Tato služba má za úkol získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace o činnostech, které mohou ohrozit občany nebo ekonomické zájmy státu. Soustředí se na:

Analýzu bezpečnostních hrozeb terorismu

Například pomocí tzv. defenzivního zpravodajství (ochrana vlastních dat a informací) je veden boj s terorismem. Protože terorismus je mezinárodní problém, tak základem v tomto boji je mezinárodní spolupráce. [13]

Aktivity, které provádí zahraniční zpravodajské služby na území ČR

Úkolem je identifikace, shromáždění dat a následné sledování dalších aktivit či osob, které na území České republiky operují pro zájmy vlastního státu. Toto sledování je prováděno z důvodu možného odhalení citlivých nebo utajovaných informací. [13]

Boj s organizovaným zločinem

„BIS se ve své činnosti zaměřuje zejména na neformální neinstitutionalizované struktury, které zejména nabývají podob vlivových a klientelistických sítí. V některých případech tyto sítě vytvářejí paralelní mocenské struktury, jež ohrožují či přímo podřívají činnost orgánů státní správy a samosprávy. Ve výjimečných případech jsou s takovými strukturami spojeny konkrétní právnické osoby, které jsou vzhledem k povaze své činnosti často jen velmi obtížně postižitelné.“ [13]

Ochrana utajovaných informací

Každý stát má své utajované informace a každý stát si je patřičně chrání, protože tyto informace by ve špatných rukou mohly způsobit újmu na fungování státu. Úkolem BIS je chránit subjekty, které s utajovanou informací přijdou do styku a následně klasifikovat potencionální nebezpečná místa. [13]

3.6.2 ÚZSI (Úřad pro zahraniční styky a informace)

Tento úřad má za úkol shromažďovat a posuzovat zahraniční hrozby, které mohou mít negativní vliv na zájmy ČR nebo jejich mezinárodní závazky. Zajímají se:

- Zahraniční politické záměry
- Ekonomický vývoj
- Mezinárodní terorismus a jiné hrozby

Zásady úřadu pro zahraniční styky a informace:

- K zabezpečení používat zpravodajské metody
- Dodržovat princip utajení a ochrany zdrojů, prostředků i metod
- Neinformování veřejnosti
- Řídit se aktuálním dokumentem nejčastěji, Bezpečnostní strategií ČR
- Vyhnout se ohrožení práv a svobod občanů České republiky

3.6.3 VZ (Vojenské zpravodajství)

Je součástí Ministerstva obrany. Lidé pracující ve Vojenském zpravodajství jsou vojáci z povolání.

Hlavním úkolem je (jak u předchozích zpravodajských služeb) získávání, shromažďování a vyhodnocování informací klíčových pro obranu ČR. Úkoly dostává vojenské zpravodajství od vlády. Pracovníci VZ jsou oprávněni používat specifické prostředky (zpravodajská technika, prostředky pro sledování osob a věcí). [15]

4. PŘÍSTUPY K BOJI PROTI TERORISMU A NÁVRHY ŘEŠENÍ

Evropa i USA mají stejné priority pro boj s terorismem a kriminalitou a to hlavně kvůli 11. září. Po útoku na „dvojčata“ jak USA, tak EU přehodnotily svoje pohledy na boj s terorismem, vznikly i další „nové“ definice terorismu.

I když priority mají stejné, liší se v způsobu jejich dosažení. USA pro boj s terorismem upřednostňuje vojenskou sílu a uznává motto „*s teroristy se nevyjednává, s teroristy se bojuje*“, jejich strategie boje zahrnuje i to, že nevyjednávají o rukojmích. Kdežto EU se snaží situaci vyřešit spíše politickým přístupem, než násilím a hlavně se snaží dodržovat základní lidská práva (v souladu s Evropskou úmluvou). A to vede k rozdílu politického myšlení nebo odlišnému pohledu médií. Důvodem může být fakt, že USA má jednu (svou) armádu pod jednotným vedením, kdežto EU 28 různých nezkoordinovaných národních armád, s rozdílnou silou. [16, 17]

4.1 Připravit teroristické skupiny o finanční prostředky

Teroristé většinou získávají finanční prostředky formou organizovaného zločinu, nejčastěji prodejem drog. Tady se nabízí možnost zlikvidovat tento obchod s drogami formou zpřísnění trestů za distribuci a prodej drog. Dále by měl následovat důkladný výslech dealerů, za účelem získání informací vedoucí k nalezení hlavy, která obchody s drogami řídí.

Další možností je pomocí zpravodajství zjistit čísla účtů teroristů a následně je zmrazit. Teroristické skupiny mohou být také financovány mecenáši nebo vládami některých států. Řešení tohoto problému je velmi obtížné. Když už je nějaký útok naplánován, tak se musí naplánovat do nejmenších detailů a provést precizně a diskrétně. [3]

4.2 Změna v náboženském myšlení

Změna může být v mnoha případech obtížná, protože fanatičtí vyznavači náboženství volí raději smrt před změnou své víry.

Způsob by byl například v reformování starých pasáží z koránu, aby každý měl možnost odvolat se na základní lidská práva. Ale muslimové by na to měli přijít sami. Zamezilo by se tím mnoha konfliktům, které vznikají v mnoha státech světa mezi muslimskými přistěhovalci a domácím obyvatelstvem. [3]

5. OBČAN V BOJI PROTI TERORISMU A KRIMINALITĚ

Je tomu tak téměř ve všech státech světa, že proti terorismu bojují jen ozbrojené státní složky. Tato kapitola se snaží naznačit, co by i občané byly schopni s bojem proti terorismu a kriminalitě udělat. Důvodem této myšlenky je fakt, že občan je vždy před ozbrojenými státními složkami první na místě zločinu nebo útoku a tím se dostává do ohrožení zdraví a života. [19]

Jistým krokem jsou kurzy sebeobrany, které sice naučí občana bránit se, ale už ho nepřipraví na skutečný útok ze strany pachatele. Člověk sice ví, co má dělat, ale při napadení nebo znásilnění v mnoha případech ztuhne a pachatel má jednoduchou práci. Z toho vyplývá, že na to, aby člověk mohl bojovat s kriminalitou nebo terorismem, musí mít určité vlastnosti a schopnosti:

- Silnou osobnost (nesmí propadat panice nebo ztuhnout)
- Ovládnutí davu
- Umět se bránit
- Znat techniku zadržení

Řešením může být i nošení zbraně, ve většině případů pouhé vytažení zbraně pachatele odradí od páčání trestného činu a dá se na útěk. Horší věcí je, když se zločinec nelekne a neuteče. V tomto případě je účinné použití zbraně, ale musí se brát v potaz míra rizika ze strany útočníka, které ozbrojené oběti hrozí. Jestli útočník není ozbrojen, je nejlepší použít zbraň jako obranný prostředek. [19]

K zastavení útočníka mohou pomoci i slzné nebo pepřové spreje, které se stávají čím dál oblíbenějšími, protože jsou levné a účinné.

Ve většině zemí je situace taková, že občanům není doporučováno zasahovat a raději zavolat policii. Většina lidí to tak skutečně udělá, protože nemá schopnosti nebo odvahu zasáhnout. Pokud se jedná například o znásilnění, tak zavolání policie už ničemu nepomůže. A toto jsou situace, kdy je sebeobrana nebo zbraň k užítku. Známou situací taky bývá to, že když už se člověk rozhodne zasáhnout, tak často má problém se zadržením pachatele a tím přivolané policii nepomáhá. Řešením tohoto problému můžou být kurzy zabývající se touto problematikou. Tyto kurzy by měla vést přímo policie nebo osoba

zběhlá v řešení tohoto problému, která by měla mít zkušenosti nejen z tělocvičny, ale i z ulice. [19]

V České republice je tato situace dokonce řešena zákonem, který není běžný a moc států ho nemá. Tento zákon nám umožňuje beztrestnou obranu. Konkrétně jde o § 29 trestního zákoníku o nutné obraně, který přímo říká: *"čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku."*

Ovšem i v tomto ohledu musí být splněny určité podmínky:

- Útok ohrožuje život, zdraví nebo majetek
- Útok musí hrozit nebo přímo trvat
- Obrana musí být přiměřená

Je tu i §28 trestního zákoníku, kde je definovaná krajní nouze. Přesné znění: *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“* Podmínky, aby se skutečně jednalo o krajní nouzi:

- Útok ohrožuje život, zdraví nebo majetek
- Nebezpečí hrozí přímo (bezprostředně)
- Nebezpečí nelze odvrátit jiným způsobem
- Osoba snášející nebezpečí ho nemá povinnost přehlížet

Problémem je fakt, že mnoho lidí se bojí bránit kvůli možnosti trestu odnětí svobody. Za to mohou z největší části média, která ukazují většinou jen ty případy, kde byla použita nepřiměřená obrana a tak z oběti se stal pachatel. Příkladem může být případ, který se stal v roce 2009 ve sběrně v Ivančicích na Brněnsku, kde muž vystřelil na ujíždějící zloděje z brokovnice a výstřelem připravil jednu dívku o zrak. Za ten čin, ač bránil svůj majetek, dostal 6 let. V roce 2011 ho sice tehdejší prezident Václav Klaus omilostnil, ale i tak je to případ použití zbraně na zloděje a následný trestní postih. [20, 21]

6. PLATNÉ ZÁSADY CHOVÁNÍ PŘI KRIZOVÉ / MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Počet mimořádných událostí stále roste, proto je dobré být na takovou událost dobře připraven a vědět co dělat. Příprava má smysl v tom, že jestli se setkáme s mimořádnou událostí, je větší pravděpodobnost nepropadnutí panice nebo strachu. V dnešní době jsou veřejné záležitosti stále více lidem lhostejné. Většina lidí se domnívá, že se o jejich ochranu postará stát, ten však vás nemůže ochránit přede vším. Proto je dobré se na krizovou situaci dobře připravit například absolvovat kurz první pomoci a čas od času ho procvičovat. [23]

6.1 Všeobecné pokyny při krizové / mimořádné události

Nejdůležitějším pokynem je zachovat klid, vše dělat s rozmyslem a hlavně nepřipustit paniku. Taktéž nesmíme zapomenout na to, že největší hodnotu má lidský život a zdraví. Varovat další ohrožené osoby a případně jim i pomoci.

Dalším krokem je informovat IZS (pokud již nejsou přítomny) na jejich číslech tísňového volání (dnes si stačí pamatovat číslo 112). Telefonát s IZS by měl být jasný a stručný, často se totiž stává, že jsou linky přetížené. Po příjezdu záchranných složek respektovat jejich pokyny a opustit ohrožený prostor. Dále už jen sledovat vysílání televize nebo rozhlasu. A hlavně nešířit poplašné a neověřené zprávy. [22, 23]

6.2 Chování, když slyšíme varovný zvuk „Siréna“

První věcí je vyhledání úkrytu v nejbližší budově. Při cestě automobilem ihned zaparkovat a opět vyhledat nejbližší možnou budovu a ukryt se, jestliže je objektem útoku nebo požáru ona úkrytová budova, tak nevystupovat a okamžitě jet pryč. Ať už je úkrytem budova nebo auto, je potřeba hned utěsnit dveře a okna, protože důvodem sirény může být únik toxických látek, plynů, jedů nebo radiačních zplodin. Dalším krokem je zapnutí a poslech některého z informačních prostředků (rádio, televize nebo rozhlas) a tím zjistit, proč byla siréna spuštěna, a jaké budou následující kroky. [22, 23]

6.3 Chování, když slyšíme varovný zvuk „Evakuace“

Při znění varovného zvuku evakuace je postup následující:

- Řídit se pokyny obecního úřadu nebo toho, kdo evakuaci organizuje
- Uzavřít všechny okna a dveře
- Vypnout a uzavřít hlavní rozvody elektrického proudu a plynu
- Vzít z domu evakuační zavazadlo
- Dostavit se na místo určení (místo se určí v hlášení z rozhlasu)

[22]

6.4 Chování při havárii

Nejdůležitější je rychle opustit ohrožené místo a ukrýt se v nějaké uzavřené místnosti. V této místnosti je nutné uzavřít a utěsnit všechny dveře, okna a jiné otvory. Následující postup bude zveřejněn v televizním, rádiovém vysílání nebo z rozhlasu. Z důvodu možné kontaminace se moudré se připravit improvizovanými prostředky ochrany dýchacích cest a povrchu těla. Místnost je nutno opustit až na pokyn hasičů nebo jiné záchranné složky.

[22, 23]

6.5 Chování při naleznutí podezřelého zavazadla nebo balíku

Nejdůležitější je ihned zavolat policii nebo hasičský sbor, který od vás zásilku převezme. Do doby než se tak stane, je důležité nijak manipulovat s balíkem ani obsahem. Po úspěšném předání je nejlepší opustit místnost a umýt se vodou a mýdlem. Samozřejmě před zavoláním některé ze záchranných složek je nutné zvážit, jestli se o podezřelou zásilku skutečně jedná. Znakem této zásilky může být:

- Předmět je od neznámého nebo anonymního odesílatele
- Není uvedena zpáteční adresa nebo nedůvěryhodná
- Na obálce jsou podezřelé nápisy („Přísně tajné“ nebo „Nerentgenujte“)
- Z balíku nebo zavazadla vyčnívají dráty nebo jiné podezřelé předměty

[22, 23]

6.6 Chování v případě anonymního oznámení uložení bomby

Zde je důležité rozeznat, jestli jde o skutečnou bombu nebo jen o legraci, každopádně vždy se to musí brát vážně. Hovor je nutné okamžitě oznámit například na tísňovou linku.

Nepropadat panice a hovor si slovo od slova zapamatovat například, kde je bomba uložena, kdy má vybuchnout i jaký hlas anonymní telefonista má, například jestli zní vážně, opile nebo jako dítě. Dále se už jen řídit pokyny bezpečnostních složek. [22, 23]

6.7 Bezpečnostní opatření

Útvar obrany a ochrany naváže úzkou spoluprací se složkami Policie ČR, odborem krizového řízení Magistrátu hl. m. Prahy, Hasičského záchranného sboru a Městské policie k dalším společným opatřením. Jestli je to málo, zajistí se spolupráce bezpečnostními agenturami. V případech ohrožení se zvyšují bezpečnostní opatření:

- Kontrola vstupu osob
- Kontrola vjezdu vozidel
- Omezení vstupu do některých míst
- Omezení činností zaměstnanců
- Kontrola zásilek

[22]

7. DEFINICE DOTAZNÍKU

Dotazník by se dal definovat jako soubor myšlenek a názorů na určitou problematiku vyplněný určitým spektrem respondentů. Dotazník se nejčastěji používá například k zjištění spokojenosti s výrobkem nebo místem, nejrůznější průzkumy pro tisk nebo i politické strany. Tedy k zjištění veřejného mínění a výzkumu trhu. Rozvoj dotazníku začal ve 40 letech. V dnešní době internetu a počítačů je tvorba a šíření dotazníku jednodušší. Dříve byl dotazník šířen přímým kontaktem s lidmi. To bylo mnohem obtížnější, i počet respondentů byl nižší. Dnes existují sociální sítě, e-maily nebo různá fóra, přes které dotazník můžeme šířit. Výhody tohoto dotazování jsou:

- jednodušším získávání respondentů,
- jednoduššímu sběru a zpracování dat
- v pocitu anonymity, kterou vyplňování na počítači umožňuje
- na rozdíl od rozhovoru se nevyžaduje odpověď ihned

Podmínky tvoření dotazníku:

- stanovení hlavního cíle dotazníku
- logické a stylisticky správné sestavování otázek
- Anonymní otázky
- Před rozesláním provést průzkum správnosti dotazníku na menším počtu respondentů a opravit případné chyby

Dotazník je zařazen do kategorie subjektivních metod výzkumu. To znamená, že odpovědi jednotlivých respondentů se liší. Mají-li být odpovědi k něčemu platné, musí dotazník vyplňovat osoby (dospělí), které mají potřebnou inteligenci.

V dotazníku se můžeme setkat s otázkami, které jsou:

- Uzavřené s jednou možnou odpovědí
- Uzavřené s více možnými odpověďmi
- Otevřené
- Škálové
- Výběr pořadí

Nejčastějším typem otázky vyskytující se v dotazníku je uzavřená s jednou odpovědí, kde respondent má na výběr mezi několika možnostmi, zvolit však může pouze jednu. Jsou to otázky typu ano, ne, neví.

Dalším častým využívaným typem je otázka otevřená, kde respondent vyjadřuje do textového pole svůj vlastní názor.

U otázek škálových respondenti určují svůj názor na škále, která většinou bývá od 1 do 5.

Otázky typu výběr pořadí mají za úkol zjistit priority respondenta. K určeným slovům osoba vyplňující dotazník určuje hodnoty dle svých priorit. [24, 25, 26]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8. DOTAZNÍK

Praktická část práce je řešena formou dotazníku, který obsahuje informace o respondentovy a dalších 23 otázek. Tyto otázky jsou typu uzavřeného (pouze 1 možnost správná), otevřeného a jedna otázka je škálová.

8.1 Metoda získání dat

Data byla získána formou elektronického dotazování. Tato forma je v dnešní počítačové době nejefektivnější. Důvodem může být větší anonymita respondentů, kteří jen sedí doma a v pohodlí si dotazník vyplní. Metoda také byla vybrána z důvodu snadnějšího sběru a zpracování dat.

8.2 Cíle dotazníku

Tento dotazník by měl ukázat, jak problematiku terorismu a kriminality vidí občané. Hlavní stanovené cíle:

- Zjistit přístup respondenta k boji proti terorismu a kriminalitě
- Zjistit, jestli by byl respondent (jako osoba) schopen něco v této situaci udělat
- Zjistit, jaké změny by mohly být provedeny k větší bezpečnosti státu
- Zjistit rozdíly v myšlení občany různých států

8.3 Zkoumaný vzorek

Dotazník byl rozeslán 367 lidem, vyplnilo ho celkem 121 respondentů (návratnost dotazníku tedy byla přibližně 33%). Vzorek respondentů byl vybrán náhodně (Tabulka 1 a Obrázek 4 a 5).

Tabulka 1: Statistika respondentů

Statistika respondentů	
Věk dotazovaných (rozmezí)	14-55 let
Věk dotazovaných (průměr)	24 let
Muži	65 (54%)

Ženy	56 (46%)
------	----------

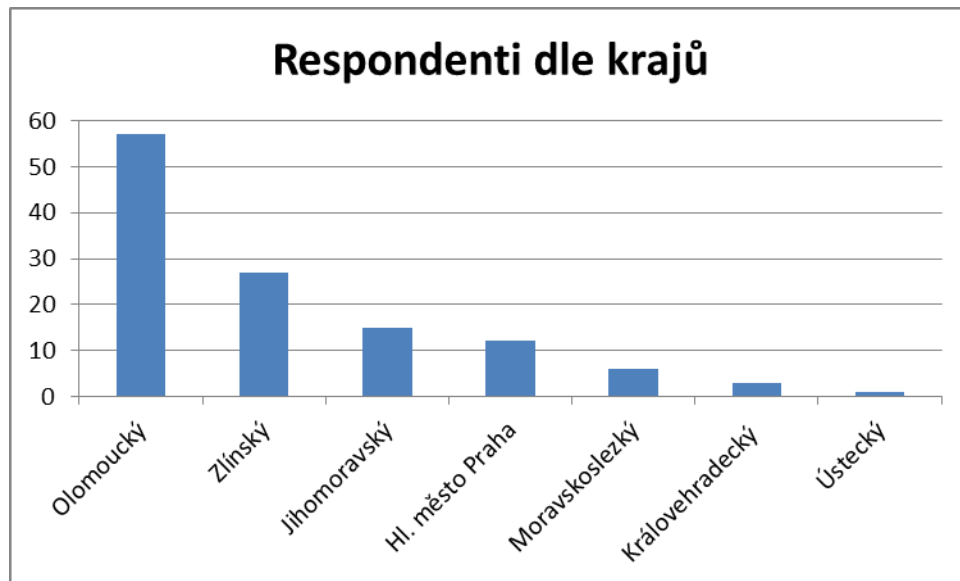
Tabulka nám ukazuje věk a jednotlivou účastnost v pohlaví. Jak je z tabulky patrné dotazník vyplnilo o 8% více mužů.

Další vyplňovanou kolonkou bylo dosažené vzdělání. Z obrázku č. 4 lze vyčíst, že nejvíce respondentů má ukončené středoškolské vzdělání s maturitou a bakalářské studium. Je to tak proto, že dotazníky byly rozeslány z velké části vysokoškolákům. Což může vypovědět to, že dotazník vyplňovali vzdělaní lidé, kteří mají zájem o aktuální dění a tím vzroste i kvalita odpovědí.

Obrázek 4: Dosažené vzdělání

Z grafu je patrné, že nejvíce dotazovaných má středoškolské vzdělání s maturitou, důvodem je to, že největší počet dotazovaných byli studenti vysokých škol.

Obrázek 5: Respondenti dle krajů

Obrázek 5 je pouze informativní. Cílem tohoto průzkumu bylo zjištění, odkud pochází nejvyšší počet respondentů. Výsledek je jednoznačný a to, že nejvíce lidí, co vyplnily dotazník, pochází z Olomouckého kraje.

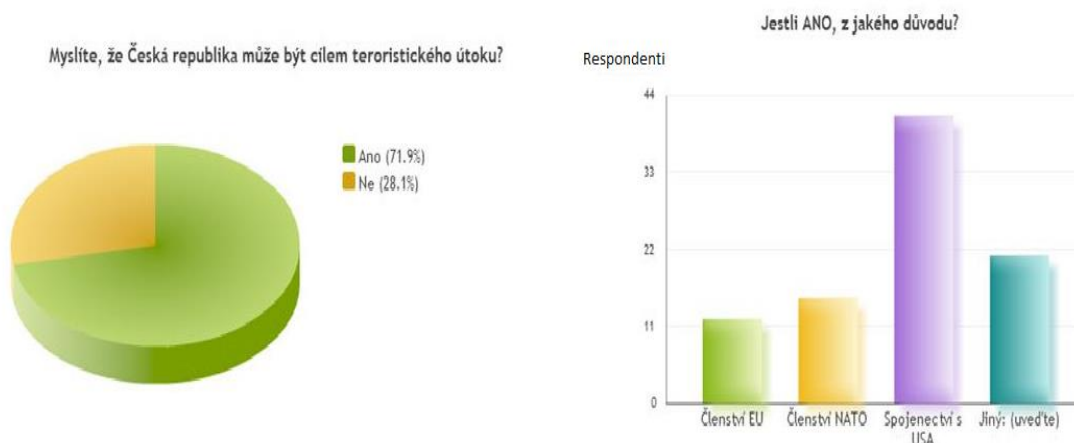
9. VÝSLEDKY DOTAZNÍKU

Ve výsledcích je rozebrána a diskutována každá otázka zvlášť. Dotazník měl původně ukázat rozdíly mezi jednotlivými státy, bohužel dotazník určený zahraničním respondentům vyplnil pouze malý počet lidí, tudíž je dotazník pro tyto účely nepoužitelný (pro nahlédnutí je vložen do příloh). Srovnání názorů s lidmi bylo přesto u některých otázek vyhotoveno a to pomocí nalezených dotazníků ze zahraničních zdrojů.

9.1 Jednotlivé otázky a komentáře

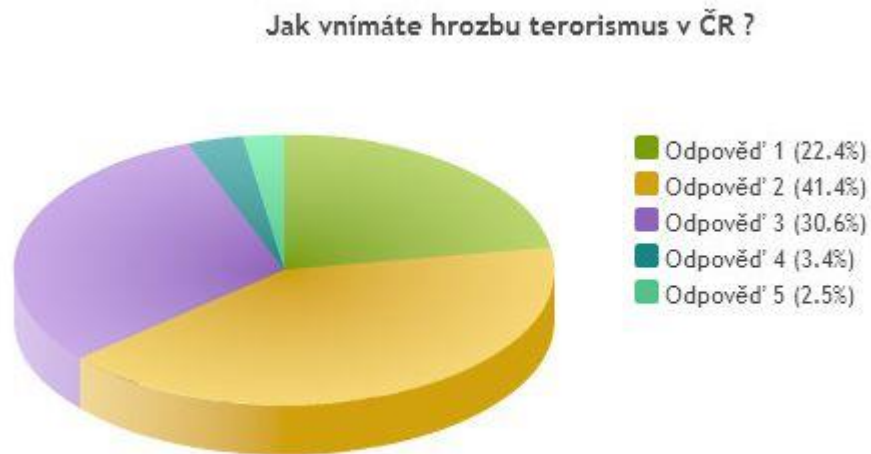
Otázka č. 1: Myslíte, že Česká republika může být cílem teroristického útoku?

Otázka č. 2: Jestli ANO, z jakého důvodu?

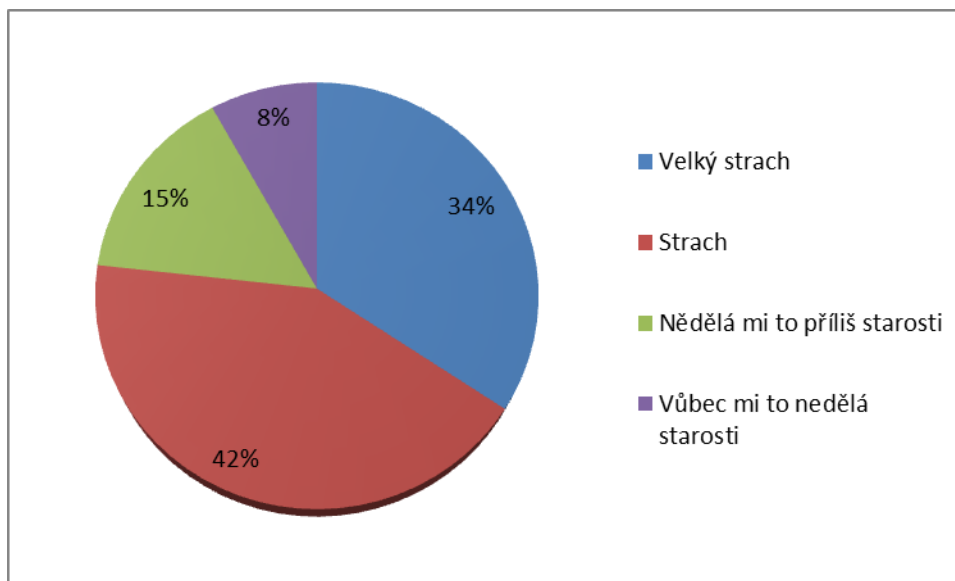
Obrázek 6: Grafy k otázce č. 1 a 2 [25]

Z levého grafu (Obrázek 6) jasně vyplývá, že většina (72%) si myslí, že Česká republika může být cílem teroristického útoku. Zbýlých 28% je opačného názoru. Pravý graf ukazuje názor lidí na to, co může být příčinou útoku. 41 respondentů označilo třetí možnost, což je „Spojenství s USA“. Tato otázka byla položena spíše volněji, důvodů napadení je mnoho, to je vidět i na grafu, kde druhá nejčastější odpověď je jiný důvod. Pod políčkem jiné se nejčastěji objevovaly odpovědi: odlišnost náboženství a strategická pozice (střed Evropy). Další možnosti byly členství EU (12 odpovědí) a členství NATO (15 odpovědí).

Otázka č. 3: Jak vnímáte hrozbu terorismu v ČR?

Obrázek 7: Graf k otázce č. 3 [25]

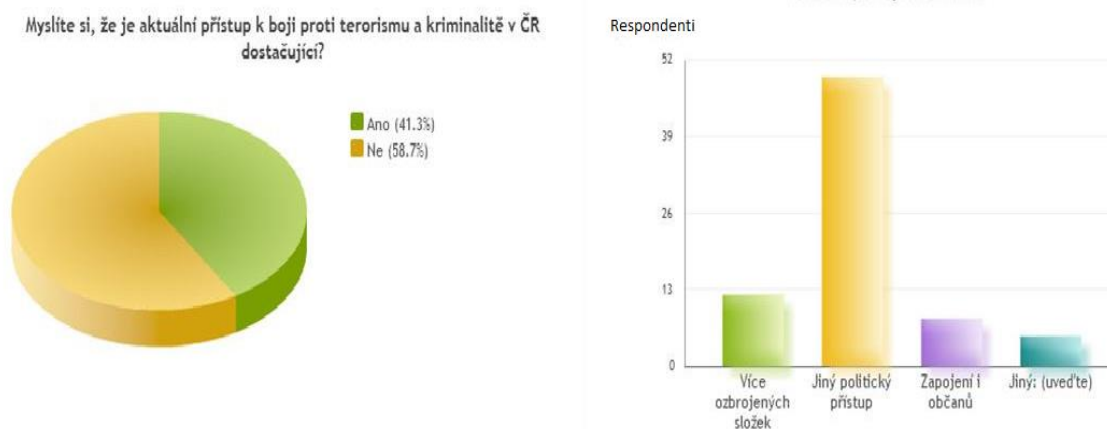
Tento graf (Obrázek 7) je jen ukázkou toho, jak občané ČR vnímají hrozbu na stupnici od 1 do 5, kdy 1 byla nejnižší hrozba a 5 nejvyšší. Je patrné, že nejvyšší procento odpovědí je 2. Kdyby se tato stupnice měla definovat, tak by to bylo 1 = velmi nízká hrozba, 2 = nízká hrozba, 3 = střední, 4 = vysoká, 5 = velmi vysoká. Což znamená, že nejvíce respondentů si myslí, že ČR aktuálně hrozí „nízká hrozba“. Podobný průzkum byl i v USA, kde se ovšem stanovovala míra strachu, že v USA bude další teroristický útok. Z obrázku 8 vyplývá, že 34% Američanů mají velký strach a 42% strach z teroristického útoku. Jen malé procento (8%) strach vůbec nemá. Kdyby se to dalo vyjádřit zmiňovanou stupnicí od 1 do 5, tak by to byla 4, což znamená velká hrozba. [27]

Obrázek 8: Američané míra strachu z teroristického útoku [27]

Otázka č. 4: Myslíte si, že je aktuální přístup k boji proti terorismu a kriminalitě v ČR dostačující?

Otázka č. 5: Pokud NE, co byste změnili?

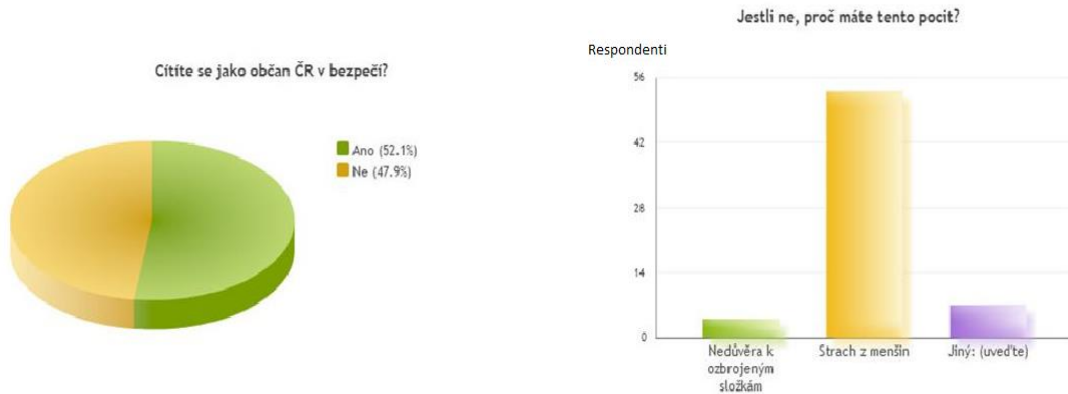
Obrázek 9: Grafy k otázkám č. 4 a 5 [25]

Cílem této otázky je zjistit názor na aktuální přístup, zdali je dostačující či nikoli. 41% respondentům aktuální přístup vyhovuje. Zbýlých 59% si myslí opak (Obrázek 9, graf vlevo). V pravém grafu respondenti, kteří odpověděli na otázku „NE“ dále upřesňují, co přesně by změnili v přístupu k boji proti kriminalitě a terorismu. Nejvíce z nich je pro změnu politického přístupu. 12 dotazovaných by zavedlo více ozbrojených složek. 8 lidí by

do boje zapojilo občany a 5 odpovědělo možností jiný přístup, kde se shodly na všech třech předešlých možnostech.

Otázka č. 6: Cítíte se jako občan ČR v bezpečí?

Otázka č. 7: Jestli ne, proč máte tento pocit?

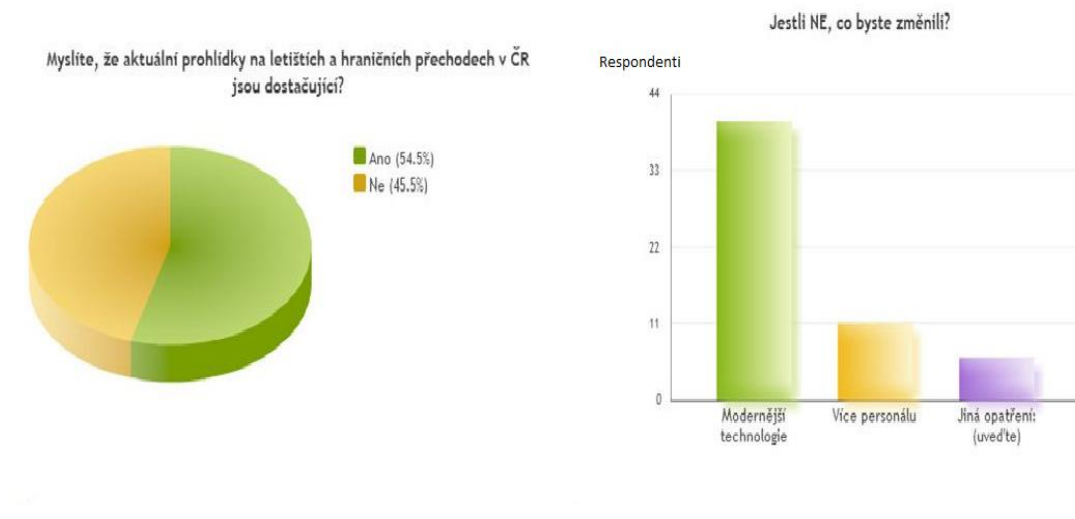

Obrázek 10: Grafy k otázkám č. 6 a 7 [25]

Důvod této otázky je prostý, zjistit, jestli má respondent v tomto státu pocit bezpečí, či nikoli (Obrázek 10, graf vlevo). O něco více lidí (52%) se bezpečně cítí, avšak je tu velké procento (48%), které tento pocit nemá. Ať už z hlediska terorismu či kriminality. V Pravém grafu můžeme vidět, proč se těch 48% dotazovaných necítí v ČR bezpečně. Nejvíce (53) respondentů má strach z menšin. Druhou nejčastější odpovědí byla možnost jiné, kde se lidé trošku rasistickým způsobem shodli, že kvůli romům se necítí v bezpečí. Což by se dalo připočíst k menšinám. Poslední možnost byla „Nedůvěra ozbrojeným složkám“, kterou vyplnili 4 lidé, ale i to je moc, když už člověk nedůvěřuje ozbrojeným složkám, tak je něco špatně.

Otázka č. 8: Myslíte, že aktuální prohlídky na letištích a hraničních přechodech v ČR jsou dostačující?

Otázka č. 9: Jestli NE, co byste změnili?

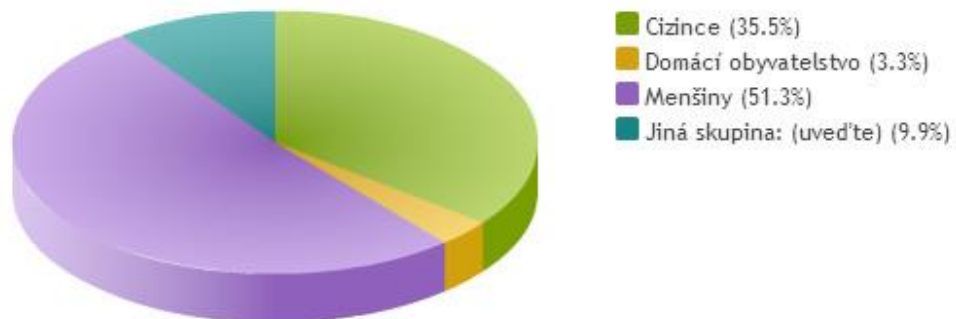

Obrázek 11: Grafy k otázkám č. 8 a 9 [25]

Graf vlevo (Obrázek 11) ukazuje názor respondentů na to, zdali jsou aktuální prohlídky na letištích a hraničních přechodech dostačující nebo nikoli. 54% si myslí, že nynější prohlídky jsou dostačující, kdežto 46% by nějakou změnu provedlo. Grafem vpravo jsou vyjádřeny návrhy změn, které by na těchto místech mohly terorismu nebo kriminalitě předejít. Vyplynulo z toho následující: 40 respondentů by na hraničních přechodech a letištích dalo přednost modernějším technologiím. 11 bylo pro zaměstnání více personálu. A zbylých 6 se shodlo na důkladnějších kontrolách.

Otázka č. 10: Kterou skupinu považujete za nejrizikovější z hlediska kriminality a terorismu?

Kterou skupinu považujete za nejrizikovější z hlediska kriminality a terorismu?

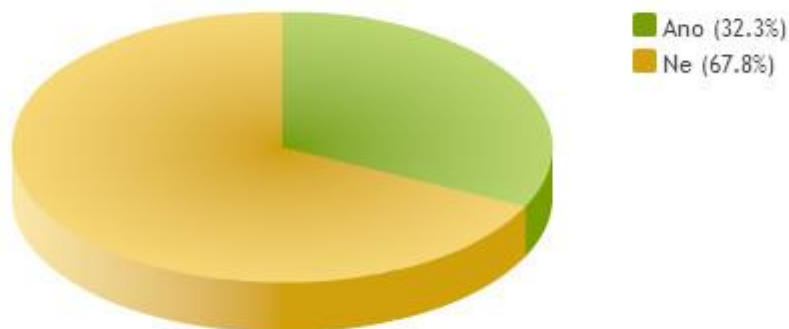

Obrázek 12: Graf k otázce č. 10 [25]

Význam otázky je jednoduchý, zjistit, jakou skupinu z hlediska páčání kriminality a terorismu respondenti považují za nejrizikovější. Nejčastěji byla zvolena možnost „Menšiny“ (51%), velké počet zodpovězení měla i možnost „Domácí obyvatelstvo“. 10% zvolilo jinou odpověď, kde to bylo dále rozděleno zvlášť na pohled z hlediska terorismu a pohled z hlediska kriminality, z hlediska terorismu je většina pro cizince, kdežto z hlediska kriminality jde o menšiny a často také padala odpověď „Dlouhodobě nezaměstnaní“.

Otázka č. 11: Myslíte, že Vy jako občan ČR můžete něco dělat s problematikou terorismu a kriminality?

Myslíte, že Vy jako občan ČR můžete něco dělat s problematikou terorismu a kriminality?

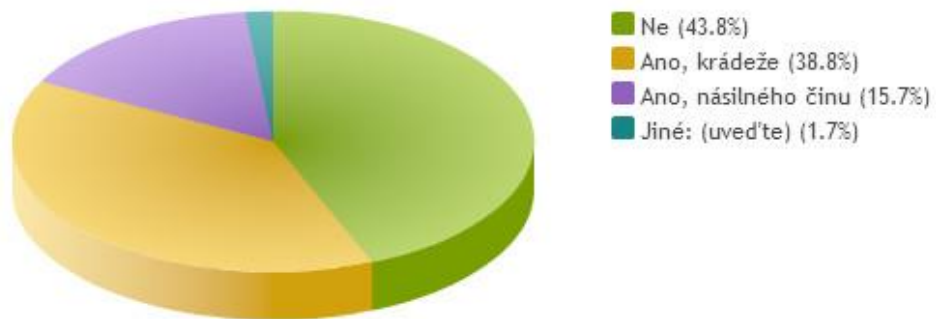

Obrázek 13: Graf k otázce č. 11 [25]

Na otázky, jestli jednotlivá osoba, jako občan ČR může něco dělat s touto problematikou. 68% dotazovaných je záporného názoru, avšak 32% si myslí, že by s problematikou kriminality a terorismu něco svedly. Zajímavější je to, že muži konkrétně 43%, si myslí, že mohou jako občani něco s touto problematikou dělat na rozdíl od žen, kde si to myslí pouze 19%.

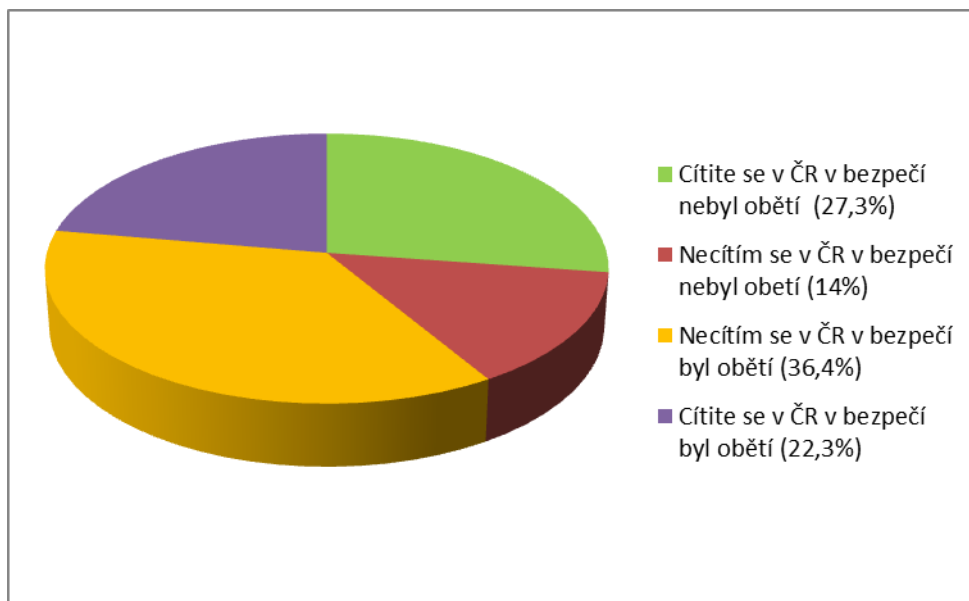
Otázka č. 12: Byl/a jste někdy obětí trestného činu?

Byl/a jste někdy obětí trestného činu?

Obrázek 14: Graf k otázce č. 12 [24]

Výsledky jsou následující: 44% procent nikdy nebylo obětí trestného činu. 38% se stalo obětí krádeže, 16% bylo obětí násilného činu a 2% uvedli jinou odpověď, což byla šikana. Tato otázka byla vytvořena z důvodu, ověřit si, jestli oběti trestných činů odpovídají na otázky stejně jako osoby, které trestnému činu vystaveny nebyly.

Obrázek 15: Graf k otázkám č. 6 a 12 [25]

Výsledek nebyl zcela jednoznačný, ale nejvíce respondentů, kteří byli obětí nějakého trestného činu, tak se i necítí bezpečně v ČR. Druhou nejpočetnější možností se stal opak (nebyl obětí a cítí se bezpečně). Tím bylo dokázáno tvrzení, že oběti trestného činu odpovídají na otázku odlišně od lidí, kteří se trestným činem naživo nesetkali.

Otázka č. 13: Pokud budete svědkem trestného činu, jak se zachováte?

Obrázek 16: Graf k otázce č. 13 [25]

Otázka měla dokázat chování občanů, když jsou svědky trestného činu. Výsledky jsou jasné, naprostá většina (82%) by zavolala policii, odvážných 7% by to vyřešilo na sama a dalších 7% zvolilo možnost jiné, kde se shodli, že záleží na situaci a povaze trestného činu. Poslední možností byl odchod, tak bych se zachovalo 3% dotazovaných.

Otázka č. 14: Je Vám známo, jak máte postupovat podle platných zásad v případě krizové / mimořádné události?

Je Vám známo, jak máte postupovat podle platných zásad v případě krizové/mimořádné události?

Obrázek 17: Graf k otázce č. 14 [25]

Otázka měla ukázat informovanost českých občanů. Výsledky byly vyrovnané, kdy 52% dotazovaných ví, jak se podle platných zásad v mimořádné situaci zachová, ale 48% to neví, což je celkem vysoké procento. A proto tyto zásady jsou shrnuty v teoretické části.

Otázka č. 15: Jak vidíte hrozbu teroristického útoku v ČR do budoucna?

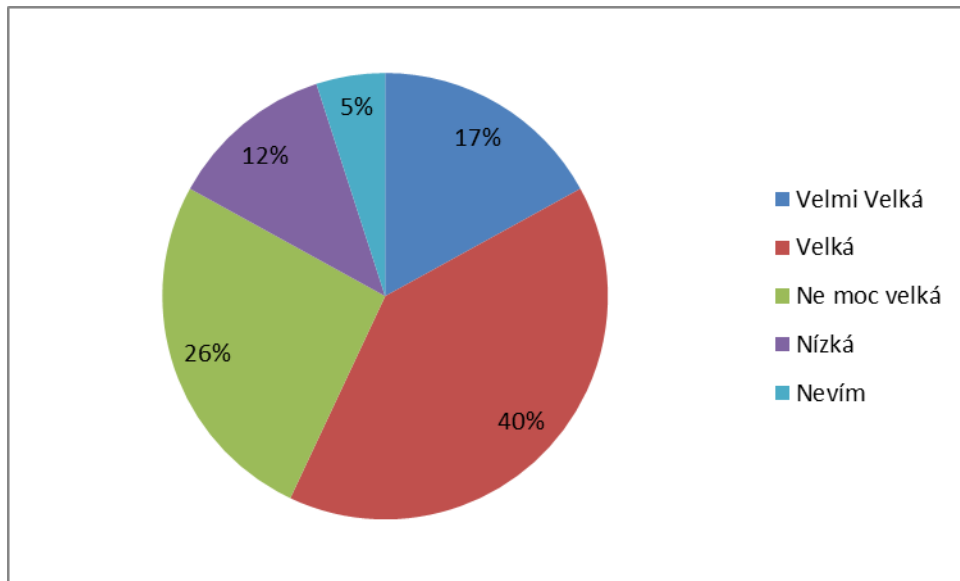
Jak vidíte hrozbu teroristického útoku v ČR do budoucna?

Obrázek 18: Graf k otázce č. 15 [25]

U této otázky se odpovědi rozdělily následovně: dvě třetiny dotazovaných si myslí, že hrozba teroristického útoku na ČR bude vyšší, zatímco zbylá třetina je opačného názoru. Důvod nejspíš bude ve vzestupu extremismu po celém světě.

Pro srovnání přidán graf z průzkumu, prováděném v USA otázka byla pravděpodobnost teroristického útoku na Spojené státy v následujících měsících. Nejvíce respondentů (40%) vyplnilo, že pravděpodobnost je velká. [26]

Obrázek 19: Pravděpodobnost útoku na USA [27]

Otázka č. 16: Byli byste ochotni na sebe v případě teroristické nebo jiné mimořádné události převzít funkci PČR nebo ostatních složek IZS?

Byli byste ochotni na sebe v případě teroristické nebo jiné mimořádné události převzít funkci PČR nebo ostatních složek IZS?

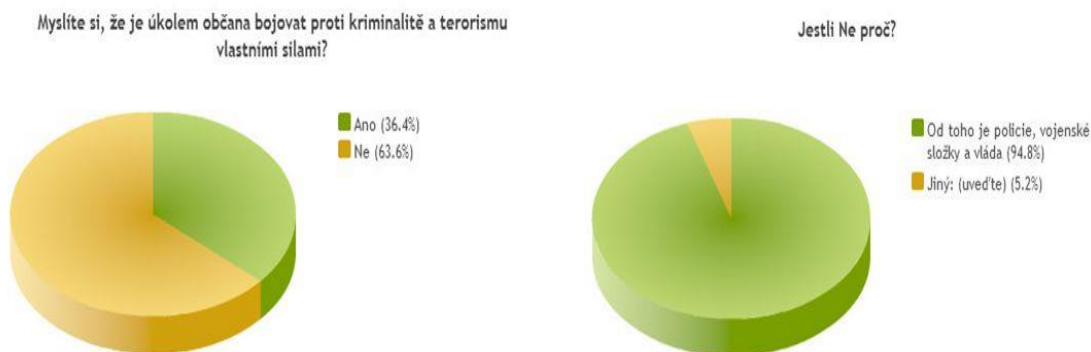

Obrázek 20: Graf k otázce č. 16 [25]

Tato otázka je hodně o charakteru jedince, někteří jsou zkrátka vybaveni vlastnostmi, které jim umožňují tuto funkci provádět a jiní ne. Podle průzkumu by bylo 46% ochotno převzít tuto funkci a zbylých 54% ne.

Otázka č. 17: Myslíte si, že je úkolem občana bojovat proti kriminalitě a terorismu vlastními silami?

Otázka č. 18: Jestli Ne proč?

Obrázek 21: Grafy k otázkám č. 17 a 18 [25]

Výsledky u této otázky (Obrázek 21, graf vlevo) jsou, že 64% je názoru, že úkolem občana není bojovat s kriminalitou a terorismem. Zbýlých 36% je opačného názoru, to je dobře, protože nám ve většině států doporučují všechno nechat na policii, ale když je nebezpečí akutní a policie nikde, tak mnohdy nezbývá nic jiného, než to nějakým způsobem vyřešit sám. Následující otázkou měli respondenti vysvětlit, proč by občan proti terorismu a kriminalitě vlastními silami bojovat neměl. 95% (73 odpovědí) si myslí, že od toho je vláda a ozbrojené složky. Zbýlých 5% (4 odpovědi) je názoru, že je to o schopnostech.

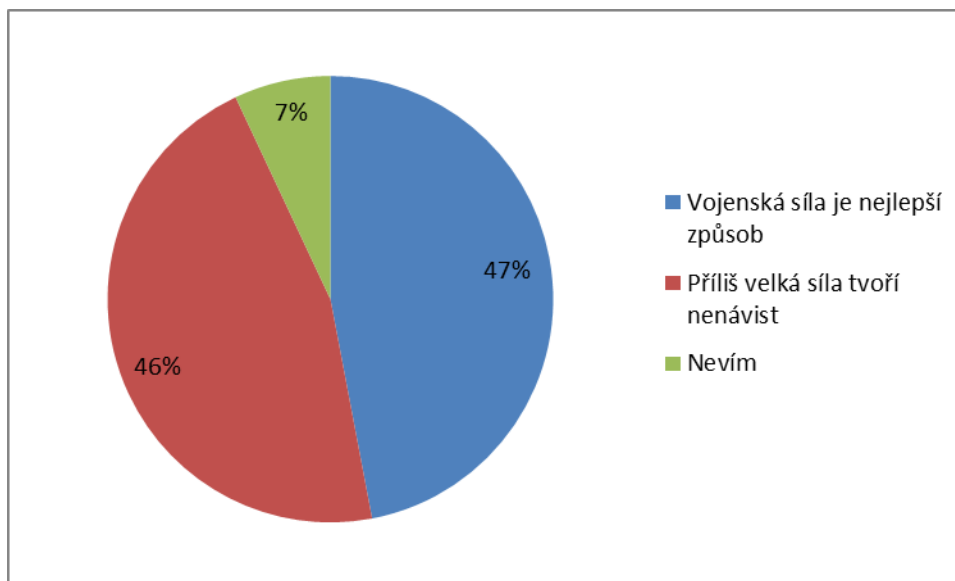
Otázka č. 19: Myslíte, že použití hrubé vojenské síly je dobrým řešením války s terorismem?

Obrázek 22: Graf k otázce č. 19 [25]

Výsledky u této otázky jsou velmi vyrovnané, 51% respondentů si myslí, že použití „hrubé“ vojenské síly je dobrý způsob, jak se vypořádat s terorismem, ale 49% je proti, myslí si, že použití těchto drastických prostředků jen vede k většímu odporu ze strany teroristů. Stejná otázka byla položena i v jednom Americkém průzkumu (Obrázek 23). Výsledek byl velmi podobný, 47% Američanů je pro použití „hrubé“ vojenské síly. Zatímco 46% doslova „Too much force creates hatred“ (Příliš velká síla vytváří nenávisť). 7% vybralo možnost nevím.

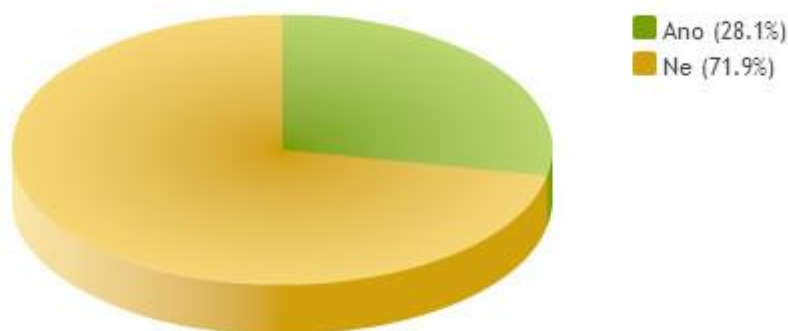
[27]

Obrázek 23: Řešení terorismu hrubou silou [27]

Otázka č. 20: Myslíte, že česká vláda dělá dost pro snížení rizika teroristického útoku?

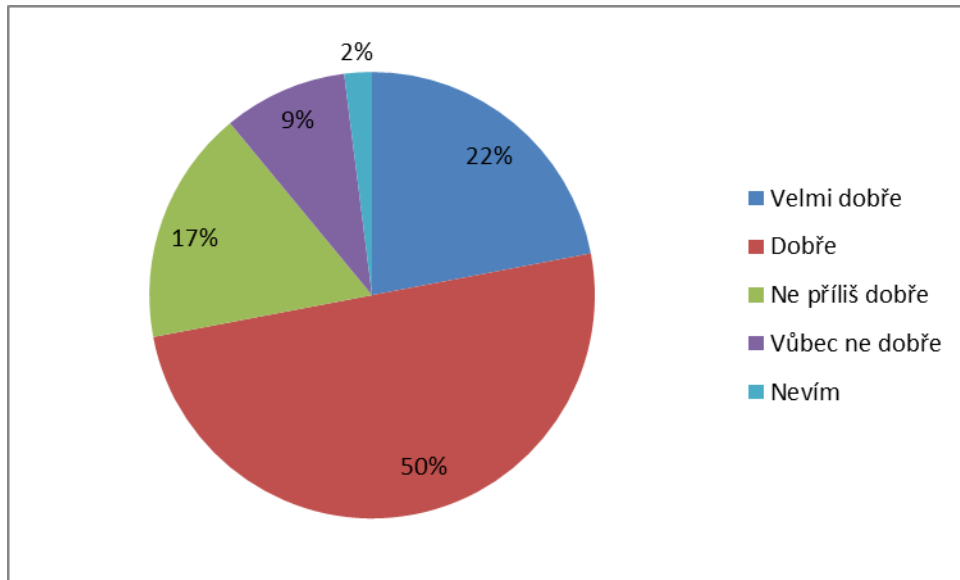
Myslíte, že česká vláda dělá dost pro snížení rizika teroristického útoku?

Obrázek 24: Graf k otázce č. 20 [25]

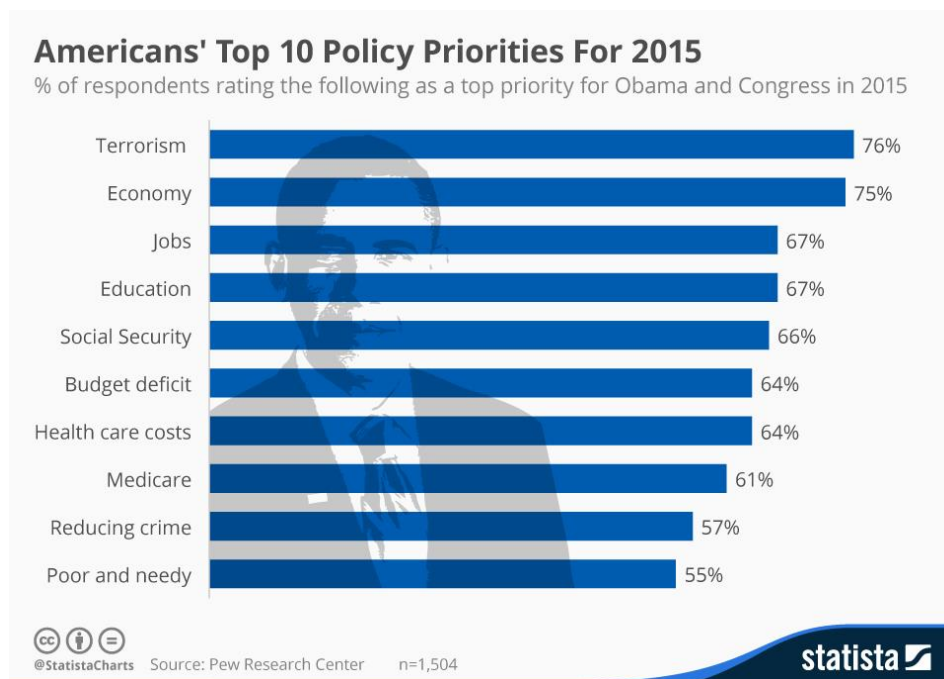
Výsledky jsou zřetelné, 72% si myslí, že česká vláda nedělá dost pro snížení rizika teroristického útoku. Opět srovnání s Amerikou, otázka zní: „Jak vláda USA zvládá snižování rizika terorismu?“. 50% respondentů si myslí, že USA tuto problematiku zvládá dobře. Zajímavostí je, že když se sečtou první 2 možnosti z obrázku č. 25, tak vyjde 72%,

což je náhodou přesný výsledek u dotazníku prováděném v česku, až na to že v Americe si myslí, že vláda dělá dostatek. Hlavní důvod proč jsou tato čísla obrácená je v nedůvěře vládě. [27]

Obrázek 25: Vláda USA v boji proti terorismu [27]

Na obrázku č. 26 jsou vidět politické priority v USA na rok 2015, kde na prvním místě je terorismus. Možná si američané myslí, že jejich vláda dělá dostatek s touto problematikou.

Obrázek 26: Politické priority v USA v roce 2015 [28]

Otázka č. 21: Jste znepokojen vzestupem extremismu po celém světě?

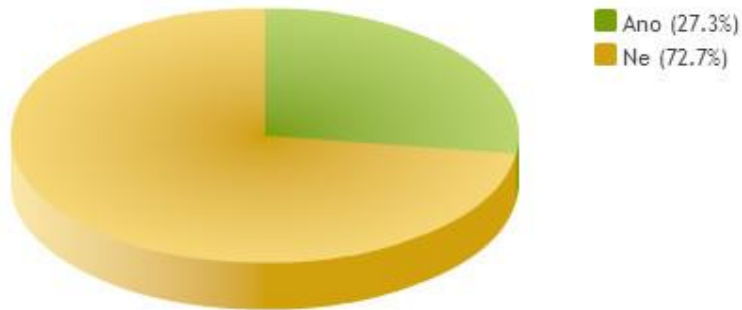

Obrázek 27: Graf k otázce č. 21[25]

Důvod této otázky je prostý, aktuálnost tématu. A i výsledky jsou zcela jednoznačné. 83% respondentů je znepokojeno vzestupem extremismu. Důvody tak vysokého procenta znepokojení jsou namístě, všude v médiích jsou vidět únosy a popravky, které se dějí stále častěji.

Otázka č. 22: Myslíte, že dovolit občanům nosit zbraně na veřejnosti je dobrá prevence proti terorismu a kriminalitě?

Myslíte, že dovolit občanům nosit zbraně na veřejnosti je dobrá prevence proti terorismu a kriminalitě?

Obrázek 28: Graf k otázce č. 22[25]

Tato otázka byla položena jako odezva na článek „Interpol: dovolit občanům nosit na veřejnosti zbraně je nejefektivnější prevence teroristických útoků“. Z grafu je patrné, že čeští občané jsou spíše proti tomu nosit na veřejnosti zbraně na rozdíl od Švýcarska nebo Spojených států, kde jsou zákony ohledně držení zbraní mnohem liberálnější a možná i proto je Švýcarsko jedním ze států s nejnižším počtem vražd na světě. [29]

Otázka č. 23: Myslíte, že obnovení povinné vojenské služby je jistý krok k ochraně proti terorismu a kriminalitě?

Myslíte, že obnovení povinné vojenské služby je jistý krok k ochraně proti terorismu a kriminalitě?

Obrázek 29: Graf k otázce č. 23[25]

Výsledky jsou velmi vyrovnané, 47% si myslí, že obnovení povinné vojenské služby by byl dobrý krok k ochraně proti terorismu a kriminalitě, ale 52% je proti. Každopádně je zavedení povinné vojenské služby určitě krokem vpřed proti boji s terorismem a kriminalitou už jen z toho důvodu, že na vojně si branci projdou výcvikem a tak i po ukončení vojny mají jisté znalosti v sebeobraně.

10. NÁVRH POSTUPU V BOJI PROTI TERORISMU A KRIMINALITĚ PRO ČR

Možné Důvody proč útočit na ČR:

- Členství v EU
- Členství NATO
- Spojenectví s USA
- ČR je jedna ze zemí s nejnižším počtem věřících (nejvyšší počet ateistů)
- Strategická poloha (střed Evropy)
- Uctívání jiných zákonů a morálky
- Mezinárodní vztahy (Izrael)

Důvodů je mnoho, tak je namístě připravit se na to, že nějaký útok časem přijde.

10.1 Problém s přistěhovalci

Hlavním problémem co se týče hrozby terorismu a zvýšené kriminality je problém přistěhovalců. Do České republiky míří čím dál více imigrantů. Poslední dobou hodně muslimů. Je pravda, že to jsou uprchlíci ze své vlastní země a při útěku riskovali životy, ale mohou to být „skrytí teroristé“. Tato možnost by se měla vzít v potaz a před tím, než uprchlíci dorazí do Česka je namístě každého prověřit. Česká republika má za úkol poskytnout přístřeší 525 muslimům, ale stačí, když bude v tomto počtu například 5 „skrytých“ nebo „spících“ teroristů a to už je problém. 525 lidí na pořádné prověření není mnoho, klidně by bylo možné použití i detektoru lži k odhalení teroristů. Obrázek č. ukazuje počet přistěhovalců za rok 2015 (k 7. 5. 2015). Jak je z grafu patrné nejvíce cizinců přichází z Ukrajiny, je tomu tak už mnoho let, a proto Ukrajinci u nás tvoří nejpočetnější menšinu. Celkem za 4 měsíce v roce 2015 žádalo o azyl 569 lidí, v roce 2014 to ve stejném měsíci bylo 291, což je nárůst o 97 % [30].

Obrázek 30: Přistěhovalci v roce 2015 [30]

10.2 Kontroly na letištích a hraničních přechodech

Dalším možným krokem pro snížení hrozby jsou důkladnější kontroly podezřelých osob na letištích a hraničních přechodech. K řešení této problematiky je potřeba zaměstnat více lidí a moderní technologie, což je velice nákladné. Jistým krokem je i zavedení dalších biometrických prvků (otisky prstů, analýza duhovky, rozpoznání obličeje) do osobních a cestovních dokladů, pro lepší identifikaci držitele průkazu.

Problémem v dnešní moderní době je, to že každý si může vyrobit (vytisknout na 3D tiskárně) nějakou zbraň z plastu, která třeba nemá ani tvar zbraně nemá. Její odhalení je velmi obtížné, to se spíše odhalí člověk, který ji převáží. A proto je nutné sledovat, každou podezřelou reakci.

10.3 Problematika kriminality menšin

V ČR je velký problém s kriminalitou páchanou menšinami, která je v mnoha případech zapříčiněna větší mírou nezaměstnanosti. Velkou roli zde hraje taky vztah k původu a tradicím, které jsou mnohdy odlišné od zvyklostí domácího obyvatelstva. Začlenění příslušníků menšin do systému je mnogogenerační proces postupného sblížení. Je to

dlouhodobá záležitost, ale fungovat by mohla, sice vždy zde budou nepřizpůsobitelné menšiny, ale už jich nebude tolik. Výsledky jsou již znatelné a některé děti s odlišnou kulturou se již do společnosti začleňují, například studují vysoké školy, kde se od negativního vlivu ze strany rodičů odprošťují.

ZÁVĚR

Terorismus a kriminalita je čím dál závažnější problém. Jak teroristé, tak zločinci přicházejí stále s novými metodami, jak svých cílů dosáhnout. Veškeré státy se s nimi snaží držet krok vyvíjením lepších a propracovanějších opatření, které by hrozbu měli snížit na minimum.

Cílem této bakalářské práce bylo zjištění přístupu ke kriminalitě a terorismu občany různých států a následný návrh opatření proti těmto živlům pro Českou republiku.

Dotazníkové šetření bohužel nedopadlo podle očekávání. Byly vytvořeny dva dotazníky. První zaměřen pro české občany, druhý byl umístěn na zahraniční fóra zabývající se touto tematikou (k nahlédnutí v přílohách). Oba dotazníky byly vytvořeny na serveru www.mojeanketa.cz, odkud pochází i většina grafů. Bohužel odezva na zahraniční dotazník nebyla taková, jak se očekávalo, tak problematika komparace s ostatními státy je řešena formou dotazníku, který byl nalezen na zahraničním serveru www.polingreport.com. Tento průzkum byl prováděn americkým obyvatelstvem. Otázky, které se shodovaly, byly srovnány a diskutovány.

Výsledky dotazníku u některých otázek byly velice zajímavé, například v dotazu na názor, zda vláda dělá dostatek pro snížení rizika teroristického útoku. Čeští občané na rozdíl od amerických nedůvěřují vládě. Důvod je z největší pravděpodobností v tom, že v české vládě proběhlo a i probíhá mnoho případů uplácení, obohacování a dalších věcí, které by si tak vysoce postavení lidé dovolovat neměli. Kdyby se měly shrnout výsledky dotazníku, tak by se dalo říct, že z hlediska kriminality si nejvíce respondentů stěžuje na problematiku romského etnika. Z hlediska terorismu je většina dotazovaných názoru spíše pasivního, kdy riziko útoku na území ČR hodnotí jako nízké. Z části to bude tím, že v České republice zatím k ničemu podobnému nedošlo, v porovnání například s USA, kde už s teroristickým útokem mají zkušenosti.

Návrh řešení pro ČR se z největší části věnuje aktuálnímu problému s muslimskými uprchlíky. Kterým se z nařízení EU musí poskytnout azyl. V současné době proti tomuto rozhodnutí kolují na internetu spousty petic. Riziko této problematiky je v tom, že mezi lidmi, kterým se má poskytnout azyl můžou být „skrytí teroristé“, kteří mají za úkol nějakým způsobem ohrozit zdraví a bezpečnost občanů ČR. Tento problém by se neměl brát na lehkou váhu a důkladně prověřit každou osobu, než vkročí na české území.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Definice pojmu terorismus. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2015-14-04]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>.
- [2] Úřední věstník L 344. [online]. [cit. 2015-10-05]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001E0931:CS:HTML>.
- [3] LEICMANOVA, Pavla. Terorismus. Diplomová práce. Brno: Masarykova Universita, Právnická fakulta. 2006.
- [4] BONANATE, Luigi. Mezinárodní terorismus. Praha: Columbus s.r.o. 1997. ISBN:80-85928-45-0.
- [5] ŠTABLOVÁ, Renata. Kriminologie. [online]. Praha, 2008 [cit. 2015-08-05]. Dostupné z: <https://is.jabok.cz/el/JA10/zima2012/S2041/um/kriminologie.pdf>.
- [6] CEJP, Martin a kol. Variantní scénáře vybraných druhů kriminality. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. 2008.
- [7] VISINGR, Lukáš. Vazby mezi skupinami organizovaného zločinu a teroristickými skupinami. Seminární práce. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. 2006.
- [8] Zpravodajské agentury. [online]. [cit. 2015-16-05]. Dostupné z: <http://magazin.specialista.info/search.php?rsvelikost=jr&rstext=all-phpRS-all&rstema=17>.
- [9] Americká CIA. [online]. [cit. 2015-16-05]. Dostupné z: <http://magazin.specialista.info/view.php?cisloclanku=2005092801>.
- [10] Britská MI5. [online]. [cit. 2015-21-05]. Dostupné z: <http://magazin.specialista.info/view.php?cisloclanku=2005090131>.
- [11] CLARKE, R.A. Strategie války proti terorismu. Praha Alfa Publishing s.r.o. 2005. ISBN: 80-86851-14-1.

- [12] Zpravodajský systém ČR. [online]. [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://www.uzsi.cz/cz/zpravodajsky-system-ceske-republiky.html>.
- [13] Čím se zabýváme. Bezpečnostní informační služba [online]. [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/cim-se-zabyvame.html>.
- [14] Co děláme. Úřad pro zahraniční styky a informace [online]. [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://www.uzsi.cz/cz/co-delame.html>.
- [15] Kdo jsme. Vojenské zpravodajství [online]. [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://www.vzcr.cz/cs/o-nas/kdo-jsme>.
- [16] BENÁČEK, Miroslav. Bezpečnostní strategie EU a USA [online]. 2010 [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: http://www.valka.cz/clanek_13763.html.
- [17] LYAMZINA, Yuliya. Komparace přístupu USA a EU k boji s mezinárodním terorismem. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta sociálních studií. 2007.
- [18] LUKÁŠ, Luděk a kol. Bezpečnostní technologie, systémy a management II. Brno: Radim Bačuvčík – VeRBuM. 2013. ISBN: 978-80-87500-19-4.
- [19] LAPKOVÁ, Dora. Boj proti terorismu a kriminalitě. Zlín: Sborník Mezinárodní konference Bezpečnostní technologie Systémy a Management. 2013.
- [20] Krajní nouze. [online]. [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://www.mujglock.com/krajni-nouze.html>.
- [21] Nutná obrana. [online]. [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://www.mujglock.com/nutna-obrana.html>.
- [22] Zásady činnosti při mimořádné události. Vysoká škola ekonomická v Praze [online]. [cit. 2015-20-05]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/predpisy/154>.
- [23] KOPECKÝ, M. a kol. Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí. Olomouc: Studijní příloha Univerzita Palackého v Olomouci.
- [24] KOHOUTEK, Rudolf. Dotazník. [online]. [cit. 2015-23-05]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>.

- [25] Vytvořte si svůj průzkum. [online]. [cit. 2015-21-04]. Dostupné z: <http://www.mojeanketa.cz>.
- [26] KREISOVÁ, Gabriela. Dotazníkové šetření. Bakalářská práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta aplikovaných věd. 2008.
- [27] Terrorism. [online]. [cit. 2015-21-04]. Dostupné z: <http://www.pollingreport.com/terror.htm>.
- [28] American Top 10 policy priorities for 2015. [online]. [cit. 2015-21-05]. Dostupné z: https://d28wbuch0jlv7v.cloudfront.net/images/infografik/normal/chartoftheday_3141_Americans_Top_10_Policy_Priorities_For_2015_n.jpg.
- [29] ŠIMEK, Jiří Interpol: dovolit občanům nosit na veřejnosti zbraně je nejefektivnější prevence teroristických útoků. [online]. [cit. 2015-24-05]. Dostupné z: <http://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/1968-interpol-dovolit-obcanum-nosit-na-verejnosti-zbrane-je-nejefektivnejsi-prevence-teroristicky-utoku>.
- [30] Ministerstvo vnitra, Statistiky [online]. [cit. 2015-25-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mezinarodni-ochrana-253352.aspx>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU	European Union
USA	United States of America
NATO	North Atlantic Treaty Organization
MI5	Military Intelligence Department 5
MI6	Military Intelligence Department 6
IRA	Irish Republican Army
FSB	Federalnaja služba bezopasnosti
KGB	Kamit'ët Gasudárstvënoj Bëzapásnosti
DTS	Direction de la Surveillance du Territoire
FBI	Federal Bureau of Investigation
CIA	Central Intelligence Agency
NSA	National Security Agency
DEA	Drug Enforcement Administration
BIS	Bezpečnostní Informační Služba
ÚZSI	Úřad pro Zahraniční Styky a Informace
VZ	Vojenské Zpravodajství
PČR	Policie České Republiky
IZS	Integrovaný Záchranný Systém

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Struktura bezpečnostních agentur ve Velké Británii [10]	21
Obrázek 2: Struktura bezpečnostních agentur USA [9].....	23
Obrázek 3: Struktura bezpečnostních agentur ČR [12]	26
Obrázek 4: Dosažené vzdělání.....	39
Obrázek 5: Respondenti dle krajů.....	40
Obrázek 6: Grafy k otázce č. 1 a 2 [25]	41
Obrázek 7: Graf k otázce č. 3 [25].....	42
Obrázek 8: Američané míra strachu z teroristického útoku [27].....	43
Obrázek 9: Grafy k otázkám č. 4 a 5 [25].....	43
Obrázek 10: Grafy k otázkám č. 6 a 7 [25].....	44
Obrázek 11: Grafy k otázkám č. 8 a 9 [25].....	45
Obrázek 12: Graf k otázce č. 10 [25].....	46
Obrázek 13: Graf k otázce č. 11 [25].....	47
Obrázek 14: Graf k otázce č. 12 [24].....	48
Obrázek 15: Graf k otázkám č. 6 a 12 [25].....	48
Obrázek 16: Graf k otázce č. 13 [25].....	49
Obrázek 17: Graf k otázce č. 14 [25].....	50
Obrázek 18: Graf k otázce č. 15 [25].....	50
Obrázek 19: Pravděpodobnost útoku na USA [27]	51
Obrázek 20: Graf k otázce č. 16 [25].....	52
Obrázek 21: Grafy k otázkám č. 17 a 18 [25].....	52
Obrázek 22: Graf k otázce č. 19 [25].....	53
Obrázek 23: Řešení terorismu hrubou silou [27].....	54
Obrázek 24: Graf k otázce č. 20 [25].....	54
Obrázek 25: Vláda USA v boji proti terorismu [27]	55
Obrázek 26: Politické priority v USA v roce 2015 [28]	55
Obrázek 27: Graf k otázce č. 21[25].....	56
Obrázek 28: Graf k otázce č. 22[25].....	57
Obrázek 29: Graf k otázce č. 23[25].....	58
Obrázek 30: Přistěhovalci v roce 2015 [30]	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Statistika respondentů.....	38
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

Příloha P II: Neúspěšný dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Otázka č. 1: Myslíte, že Česká republika může být cílem teroristického útoku?

A) Ano

B) NE

Otázka č. 2: Jestli ANO, z jakého důvodu?

A) Členství EU

B) Členství NATO

C) Spojenectví s USA

D) Jiný: (uved'te)

Otázka č. 3: Jak vnímáte hrozbu terorismu v ČR?

Velmi nízká 1 2 3 4 5 Velmi vysoká

Otázka č. 4: Myslíte si, že je aktuální přístup k boji proti terorismu a kriminalitě v ČR dostačující?

A) Ano

B) Ne

Otázka č. 5: Pokud NE, co byste změnili?

A) Více ozbrojených složek

B) Jiný politický přístup

C) Zapojení i občanů

D) Jiný: (uved'te)

Otázka č. 6: Cítíte se jako občan ČR v bezpečí?

A) Ano

B) Ne

Otázka č. 7: Jestli ne, proč máte tento pocit?

- A) Nedůvěra k ozbrojeným složkám
- B) Strach s menšin
- C) Jiný: (uved'te)

Otázka č. 8: Myslíte, že aktuální prohlídky na letištích a hraničních přechodech v ČR jsou dostačující?

- A) Ano
- B) Ne

Otázka č. 9: Jestli NE, co byste změnili?

- A) Modernější technologie
- B) Více personálu
- C) Jiná opatření: (uved'te)

Otázka č. 10: Kterou skupinu považujete za nejrizikovější z hlediska kriminality a terorismu?

- A) Cizince
- B) Menšiny
- C) Domácí obyvatelstvo
- D) Jiná skupina: (uved'te)

Otázka č. 11: Myslíte, že Vy jako občan ČR můžete něco dělat s problematikou terorismu a kriminality?

- A) Ano
- B) Ne

Otázka č. 12: Byl/a jste někdy obětí trestného činu?

- A) Ne
- B) Ano, krádeže
- C) Ano, násilného činu
- D) Jiné: (uved'te)

Otázka č. 13: Pokud budete svědkem trestného činu, jak se zachováte?

- A) Zavoláte policii
- B) Vyřešíte to sami
- C) Odejdete
- D) Jiný: (uved'te)

Otázka č. 14: Je Vám známo, jak máte postupovat podle platných zásad v případě krizové/mimořádné události?

- A) Ano
- B) Ne

Otázka č. 15: Jak vidíte hrozbu teroristického útoku v ČR do budoucna?

- A) Vyšší hrozba
- B) Nižší hrozba

Otázka č. 16: Byli byste ochotni na sebe v případě teroristické nebo jiné mimořádné události převzít funkci PČR nebo ostatních složek IZS?

- A) Ano
- B) Ne

Otázka č. 17: Myslíte si, že je úkolem občana bojovat proti kriminalitě a terorismu vlastními silami?

- A) Ano
- B) Ne

Otázka č. 18: Jestli Ne proč?

- A) Od toho je policie, vojenské složky a vláda
- B) Jiný: (uved'te)

Otázka č. 19: Myslíte, že použití hrubé vojenské síly je dobrým řešením války s terorismem?

A) Ano

B) Ne

Otázka č. 20: Myslíte, že česká vláda dělá dost pro snížení rizika teroristického útoku?

A) Ano

B) Ne

Otázka č. 21: Jste znepokojen vzestupem extremismu po celém světě?

A) Ano

B) Ne

Otázka č. 22: Myslíte, že dovolit občanům nosit zbraně na veřejnosti je dobrá prevence proti terorismu a kriminalitě?

A) Ano

B) Ne

Otázka č. 23: Myslíte, že obnovení povinné vojenské služby je jistý krok k ochraně proti terorismu a kriminalitě?

A) Ano

B) Ne

Příloha P II: Neúspěšný dotazník

Otázka č. 1: Do you think your country is vulnerable to terrorist attack?

- A) Yes
- B) No

Otázka č. 2: How do you perceive the threat of terrorism in your country?

Low 1 2 3 4 5 High

Otázka č. 3: Do you think that the current approach to the fight against terrorism and crime in your country sufficient?

- A) Yes
- B) No

Otázka č. 4: If your answers "No", what would you change?

- A) More armed forces
- B) Other political approach
- C) Involvement of citizens
- D) Other

Otázka č. 5: Do you think the current inspections at airports and border crossings in your country are sufficient?

- A) Yes
- B) No

Otázka č. 6: If your answer "No", what would you change?

- A) Modern technology
- B) More staff
- C) Other measures

Otázka č. 7: Which group do you consider the most risky in terms of crime and terrorism?

- A) Foreigners
- B) Minorities

C) Other

Otázka č. 8: Do you think, that you as a citizen can do something about the problems of terrorism and crime?

A) Yes

B) No

Otázka č. 9: Have you ever been a victim of crime?

A) No

B) Yes, theft

C) Yes, violent crime

D) Other

Otázka č. 10: If you witness a crime, what will you do?

A) Call the police

B) I solve it myself

C) I'll leave

D) Other

Otázka č. 11: Do you think it is the duty of citizens to fight crime and terrorism on their own?

A) Yes

B) No

Otázka č. 12: If your answer "No", why?

A) Since it is the police, military forces and government

B) Other

Otázka č. 13: Do you think the use of military force is a good solution to the war on terrorism?

A) Yes

B) No

Otázka č. 14: Do you think the government is doing enough to reduce the risk of a terrorist attack?

A) Yes

B) No

Otázka č. 15: Are you concerned about the rise of extremism around the world?

A) Yes

B) No

Otázka č. 16: Do you think that allowing citizens to carry guns in public is a good prevention against terrorism and crime?

A) Yes

B) No

Na tento dotazník odpovědělo celkem 11 lidí, kteří byli z Anglie a Walesu. Na otázku, myslíte si, že vaše země může být cílem teroristického útoku, odpovědělo pouze 10 respondentů, ze kterých si 80% myslí že k útoku může dojít, 20% si to nemyslí. Dále 82% zahraničních respondentů vyplnilo, že aktuální přístup k boji proti terorismu a kriminalitě je dostačující. 18% by přidalo více ozbrojených složek. Ohledně problematiky kontroly na letištích a hraničních přechodech si 72% myslí, že je dostačující, kdežto 28% by zaměstnalo více personálu a pořídilo modernější technologie. Další otázka se snažila zjistit názor respondentů na to, jaká skupina je nerizikovější z hlediska kriminality a terorismu. 73% vidí nejvyšší hrozbu v cizincích, 18% v menšinách a 9% přímo konkretizovalo muslimy. Na otázku, jestli jako by občan mohl něco udělat s problematikou kriminality a terorismu 55% odpovědělo, že ne, ale 45% si myslí, že může. Dalším zjištěním bylo, že 64% nebylo nikdy obětí trestného činu, 27% se stalo obětí krádeže a 9% násilného trestného činu. Na otázku, „Co se uděláte, když budete svědkem trestného činu“, nejvíce respondentů (73%) odpovědělo, že zavolá policii, 18% by situaci vyřešilo samo a 9% by místo činu opustilo. Na dotaz, zda vojenský útok je dobré řešení problému s terorismem 82% odpovědělo, že ano, zbylých 18% je opačného názoru. Na otázku, jestli vláda dělá dostatek pro snížení rizika teroristického útoku, 72% respondentů odpovědělo kladně. Sice je to jen malý vzorek, ale procenta se shodují s Americkým průzkumem. Z další otázky vyplynulo, že 82% dotazovaných je znepokojeno vzestupem extrémismu ve světě. Poslední

otázka byla zaměřena na nošení zbraní na veřejnosti, jestli je to dobrá prevence terorismu a kriminality. 55% si myslí, že ano zbylých 45% je proti.